

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἅριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμὰς 100. Ἐξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατμ. 50.— Αμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἔν γενεὶ 50 ἄλλων Κρατῶν σελίνια 10.

Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἄλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδέηστος μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 36ος

Ἐν Ἀθήναις, 22 Δεκεμβρίου 1928

Ἔτος 51ον.—Ἀριθ. 4

ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ ΕΡΧΟΜΕΝΟΣ

(Χριστουγεννιάτικο Διήγημα)

Ἦτανε παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων. Ἀφθονο χιόνι ἐπεφτε καὶ ἐσκέπαζεν ὅλη τὴν πεδιάδα. Ὅλα ἦτανε σιωπηλά.

Στὴν ἀκροδασιά, σ' ἓνα στενὸ δρόμο πού τὰ ψηλὰ δένδρα τὸν ἐσκέπαζαν μετὰ ἀσπρισμένα τους ἀπὸ τὸ χιόνι κλαδιά, κάποιοι ἐδάδιζεν ἀργά, κουρασμένος ἀπὸ πορεία μακρινή.

Ἦταν νέος, ξεσκούφωτος, πολὺ ἀπλὰ ντυμένος· τὰ μαῦρα του μαλλιά βρεγμένα ἀπὸ τὸ χιόνι, ἦταν κολλημένα στὸ ὤμορφό του μέτωπο, τὰ μάτια του εἶχαν μιὰ παράξενη λάμψη καὶ ἡ μορφὴ του ἀκτινοβολοῦσε δύναμη καὶ καλοσύνη.

Καθὼς ἐδάδιζε ἀπορροφημένος ἀπὸ τίς σκέψεις του, τὸ πόδι του ἐσκόνταψε ἐπάνω σὲ κάτι ἀπαλὸ, καὶ ἀμέσως ἔσκυψε καὶ βρῆκε ἓνα μικρὸ πουλάκι παγωμένον, πού θὰ εἶχε πέσει ἀπὸ τὴ φωλιά του. Ἐκάλυψε λιγάκι στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου καὶ μετ' αὐτοῦ ἐχώσε τὸ πουλάκι στὸ στήθος του γιὰ νὰ τὸ ζεστάνῃ.

Μακριὰ στὸ βῆθος διεκρίνοντο οἱ χιονισμένες στέγες κάποιου χωριοῦ, μετὰ τὸ καμπαναριὸν τοῦ καὶ τὸν ψηλὸ πύργον μιᾶς βίλλας. Σὲ λίγο ὁ ξένος σηκώθηκε, ἄφισε ἐλεύθερον τὸ πουλάκι νὰ πετάξῃ τερετίζοντας στὴ φωλιά του, καὶ μετὰ βῆμα ἀργὸ ξανάρχισε πάλιν τὸν δρόμον του.

Ἦταν ἐνύχτωσε, ἔφθασε στὸ χωριό. Μάταια χτύπησε πόρτες, ζητώντας φιλοξενία. Κανένας δὲν τὸν ἐδέχθηκε. Καὶ σὰ χτύπησε καὶ τὴ θύρα τῆς βίλλας, ὁ θυρωρὸς τοῦ φώναξε ἀπὸ ψηλά:

— Γιὰ κοίταξε τὸν ἀλήτη, πού θέλει ν' ἀνησυχῇσῃ τὸν ἀφεντικό μου. Φύγε! γλήγορα ἀπὸ δῶ.

Καὶ ὁ ξένος, χωρὶς νὰ πῇ λέξη, ἐξακολούθησε τὸν δρόμον του, καὶ ὅλοι τὸν ἐκοιτοῦσαν μετὰ περιέργεια, γιὰτὶ ἂν καὶ ἦτανε ἀπλὰ ντυμένος, εἶχε κάτι πού τὸν

ἔκανε νὰ ξεχωρίξῃ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους.

Χτύπησε καὶ τὴν πόρτα τοῦ παπᾶ. Ἡ παπαδιά τοῦ ἀνοίξε, καὶ ἀφοῦ τὸν κοίταξε μετὰ κάποιαν ὑποψία, τὸν ἄφισε νὰ μῇ στὸν διάδρομον. Σὰν ἔφθασε καὶ ὁ παπᾶς, ὁ ξένος τὸν ρώτησε μετὰ γλυκύτητά. — Ἀδελφέ μου, θέλετε νὰ μετὰ φιλοξενήσετε ἀπόψε;

Ὁ παπᾶς, ἐνῶ ἐκοίταζε στὴν ἀρχὴ μετὰ ἀγανάκτησιν τὸν παράξενον ἐπισκέπτη, ὅταν ἄκουσε νὰ τὸν ἀποκαλῇ ἀδελφὸς του, ἔγεινε κατακόκκινος ἀπὸ θυμὸ γιὰ τὸ θράσος του.

— Ἀδελφέ μου, ξανάπε ὁ ἄγνωστος, στὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ πού ὑπηρετεῖς, θὰ μετὰ δεχθῇς ἀπόψε;

Ἡ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΜΑΓΩΝ

Ἔργο τοῦ μεγάλου ζωγράφου Ρομπενς.

— Κάποιος τρελλός θάνα, σκέφθηκε ο παπάς. Και με τη σκέψη αυτή έγαλινε λίγο.

— Ονειρεύεσαι, φίλε μου, του λέγει, δεν μπορώ να σε δεχθώ. Για πήγαινε όμως στο Μπάριμπα - Γιάννη, πάρα κάτω, ίσως να σ' άφιση αυτός να κοιμηθής στον άχυρόνα του.

Και ενώ με περιφρονητικό βλέμμα παρακολουθούσε τον ξένο που έφευγε μ' άργά βήματα, έκανε τη σκέψη ότι καλό θα ήτανε να είδοποιούσε τον αστυνόμο.

Το σπίτι του Μπάριμπα - Γιάννη ήτανε πάρα-κάτω, στην άκρη του χωριού. Όταν έφθασε εκεί ο ξένος, ήτανε τόσο κουρασμένος, που δεν είχε δυνάμεις να πάη μακρύτερα. Ο χωρικός όμως δεν τον έδωξε. Ήτανε ένας χοντρός άνθρωπος ο Μπάριμπα Γιάννης, απότομος, αλλά με καλή καρδιά.

— Μπορείς να μείνεις, παιδί μου, του λέγει, αλλά θα κοιμηθής μέσα στο σταύλο. Θα σου φέρω μερικές άγκαλιές σανό για να στρώσης, και ή για μου θα σου δώσω ένα πιάτο σούπα, αφού και είναι αύριο Χριστούγεννα. Έμπα μέσα, παιδί μου.

Ο ξένος χωρίς άλλα λόγια μπήκε μέσα στην κάμαρα, τρέμοντας από το κρύο και την κούραση. Ο Μπάριμπα Γιάννης τον έβαλε να καθίση στο τραπέζι και ή γυναίκα του του έφερε ένα πιάτο με ζεστή σούπα. Αφού έφαγε, έπηγε κοντά στο τζάκι για να στεγνώση, τα βρεγμένα του ρούχα. Σε λίγο όμως, τα δυο μικρά παιδιά του χωρικού, που έπαιζαν στην άλλη άκρη της κάμαρας, μαγεμένα από το ήρεμο χαμόγελο του παράξενου ξένου, τον έπλησίασαν και δεν άργησαν οι τρεις τους να γίνουν οι καλλίτεροι φίλοι του κόσμου. Η Πετρούλα είχε σκαρφαλώσει στα γόνατά του και άκουμπουσε το κασκό της κεφαλάνη στο στήθος του, και ο Γιώργος, καθισμένος κοντά στα πόδια του, διαρκώς τον ρωτούσε:

— Μά ποιος είσαι, κύριε;

— Κάποιος που γυρίζει.

— Και από που έρχεσαι;

— Από όλα τα μέρη και από πουθενά.

— Και γιατί ήλθες εδώ;

— Για να αναγνωρισθώ από κείνους που θα με ακολουθήσουν, για να τους διδάξω τους νόμους μου.

— Θα μείνεις μαζί μας; Είσαι τόσο καλός! Θα σου δώσω το κρεβάτι μου να κοιμηθής.

Κι' ενώ την κούκλα μου, του λέει ή Πετρούλα, γιατί σ' αγαπώ που μοιάζεις με τον Χριστούλη.

— Μείνε μαζί μας, του ξαναλέει ο Γιώργος μ' έπιμονή.

— Δεν μπορώ να μείνω, τους λέει ο ξένος και τους χαμογελά.

— Τότε θάβω μαζί σου, πάρε με! τον παρακαλεί αποφασιστικά ο Γιώργος.

— Κι' έμένα, ζητά ή Πετρούλα.

— Ήσαστε πολύ μικροί, παιδιά μου, όταν μεγαλώσετε θα σας καλέσω.

— Σύμφωνοι, του άπαντά ο Γιώργος.

— Έμπρός, παιδιά, έλατε να κοιμηθήςτε! τους φωνάζει ή μητέρα τους, μπαίνοντας στην κάμαρα, και βάλτε τα παπουτσάκια σας κοντά στο τζάκι για να σας θυμηθής σήμερα την νύχτα ο "Αη - Βασίλης." (*)

Αλλά τα παιδιά δεν είχαν καμιά διάθεση να φύγουν. Η Πετρούλα άγκάλιασε σφιχτότερα τον ξένο, ώστε ή μητέρα της αναγκάσθηκε με βία να την τραβήξη, ενώ ο Γιώργος, με λύπη φεύγοντας, τη ρωτούσε:

— Που θα κοιμηθής, ο κύριος; πές μου.

— Στο σταύλο, του λέγει απότομα ή μητέρα του. Δεν είναι κύριος, είναι αλήτης.

— Μά όχι, μαμιά, διαμαρτύρεται ο Γιώργος. Όχι, είναι ένας πραγματικός Κύριος.

Έντωμεταξύ ο χωρικός εκάλεσε τον ξένο, που εξακολουθούσε να κάθεται κοντά στο τζάκι και με προσοχή να παρατηρή τα τέσσερα παπουτσάκια.

— Έλα, παιδί μου, και όταν θα περνάμε την αύλη, περπάτα κοντά μου, γιατί το μανδρόσκυλο δαγκώνει.

Αλλά μόλις ο Μούργος τους έπλησίασε γαντζώντας, απότομα άλλαξε και προσπαθούσε με κάθε τρόπο να δείξη την συμπάθειά του στον άγνωστο ξένο, πηδώντας γύρω του και γλύφοντας τα χέρια του.

— Μά τί, μάγος είσαι και γοητεύεις τα παιδιά και τα ζώα; λέει μ' έκπληξη ο Μπάριμπα - Γιάννης. Φτύσε μου τα και πρόσεξε μη βασκάνης την αγελάδα μου.

Μπήκαν στο σταύλο κι' ο Μούργος τους άκολουθησε. Έστρωσε μερικές άγκαλιές σανό, έρριξε επάνω τους μια καλά κουβέρτα, τράβηξε λίγο πάρα-πέρα την αγελάδα για να κάνει περισσότερο τόπο, και κλείνοντας την πόρτα, ευχήθηκε στον ξένο την καληνύχτα.

Ο Γιώργος όμως δεν μπορούσε να κοιμηθής. Ο ξένος του γέμιζε το μυαλό και του έδιωχνε τον ύπνο. Συλλογίζόταν ότι ο "κύριος" θα κρυώνη στο σταύλο, ότι άσφαλώς θα ήταν φτωχός αφού δεν είχε καπέλλο, και βέβαια ο "Αη - Βασίλης" δεν ήξερε ότι ήλθε εδώ και δεν θα του έφερνε κανένα δώρο.

(*) Στις έβενες χώρες ο "Αη - Βασίλης" φθάνει την νύχτα των Χριστουγέννων και τοποθετεί τα δώρα του μέσα στα παπούτσια των παιδιών, που τα βάζουν μπροστά στο τζάκι.

— Αν του έδινα ό,τι έχω μαζέψει στον κουμπάρά μου... και αν του χάριζα τον καινούργιο μου σκούφο! Όταν ή μαμιά και ο μπαμπάς κοιμηθούν, θα πάω στο σταύλο.

Στην αύλη το χιόνι τρίζει κάτω από τα πόδια του Γιώργου... Μά ο Μούργος δεν είναι στην αύλη;... Που να είναι;... Μισοαναίγει την πόρτα του σταύλου.

Μπά! δεν είναι σκοτεινά!... να τα παπούτσια του κυρίου!... Και σκύβει για να βάλη στο ένα τα λεφτά του κουμπάρα του και στο άλλο τον σκούφο του. Μά σαν έσηκώθηκε, έμεινε κατάπληκτος από ό,τι έδλεπε: Η αγελάδα είχε εξαπλωθεί, έμπρός από τον στρωμένο σανό, και με την πλάτη της έσχημάτιζε το μαξιλάρι του ξένου που κοιμόταν μακάρια: ο γάιδαρος είχε άφιση τη φάνη του και με τρυφερότητα κοίταζε το θέαμα: οι δυο γάτες του σπιτιού είχαν κουλουριασθεί στα πόδια του "κυρίου" για να τα ζεσταίνουν, και ο Μούργος καθισμένος άκίνητος κοντά στο κεφάλι του, τον έφύλαγε με προσοχή. Μια θαυμάσια λάμψη άκτινοβολούσε από τον άγνωστο και ο Γιώργος έτριβε τα μάτια του, γιατί νόμιζε ότι όνειρευότανε βλέποντας από το κεφάλι του νέου του φίλου ν' άνυψώνεται ένα χρυσό άστέρι και σιγά - σιγά ν' ανεβαίνει, μέχρις ότου έφθασε την στέγη του σταύλου, που άνοιξε για να το άφιση να περάση!

Και μια σκέψη σαν άστραπή του κατέβηκε, που έκανε να τρέμουν τα γόνατά του και την καρδιά του να πάλλη δυνατά:

— Ο κύριος είναι ο Χριστούλης, που σαν σήμερα γεννήθηκε!

Και με ευλάβεια και αγάπη γονατίζε κοντά στον Μούργο και δένει τα χεράκια του, σαν για να προσευχηθής...

Την άλλη μέρα, μόλις έχαραξε, βγήκε ο Μπάριμπα - Γιάννης, για να καλέση τον ξένο, αλλά δεν τον βρήκε. Στη θέση του κοιμόταν ήσυχα ο Γιώργος, με το κεφάλι του άκουμπισμένο στην πλάτη της αγελάδας, που είχε κουνηθεί, και στο στήθος τουταν ένα χαρτί που είχε γραμμένες λέξεις αυτές:

Είμαι ο "πάλιν έρχόμενος". Άπ' όλους τους κατοίκους του χωριού μόνο δυο παιδιά και μερικά τρελά ζώα με αναγνώρισαν. Είρήνως είναι πάντοτε στο σπίτι αυτό.

Έντωμεταξύ ή μητέρα ανακάλυψε έμπρός στο τζάκι, στο μέρος που βράδυ ο ξένος είχε ζεσταθεί δυο θαυμάσια τριαντάφυλλα που δεν μαραθύνανε ποτέ...

(Aimée Blech)

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΕΦΑΝΗΣ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΜΕΣΑ ΣΤΑ ΧΙΟΝΙΑ

Νύχτα γεμάτη θάματα
νύχτα σπαρμένη μάγια.

ΣΟΛΟΜΟΣ

Θυμάμαι με νοσταλγία τ' άξέχαστα εκείνα Χριστούγεννα που πέρασα πέρσι μέσα στα χιόνια, σ' ένα από τα γραφικά χωριά των "Άλπεων, με την καλή συντροφιά μερικών φίλων μου.

Μέσα στα χιόνια, οι χαρούμενες αυτές ήμέρες έπερναν μια ξεχωριστή όμορφιά: γιατί ή άπεραντη και λαμπρή λευκότης που άπλωνόταν παντού, μεθούσε το βλέμμα και την ψυχή. Έπειτα ήταν κι' ή έντύπωση που μου είχε μείνει από τα παιδικά μου χρόνια και διατηριόταν άσθυστη πάντα μέσα στις άναμνήσεις μου: ότι τη νύχτα που γεννήθηκε στη φάνη της Βηθλεέμ ο μικρός Χριστός, ή φύση ήταν ντυμένη στα όλολευκα. Πώς λοιπόν να μ' ή με γοητέψη ή σκέψη ότι μιαν ίδια νύχτα θα περίμενα κι' εγώ να χτυπήσουν χαρμόсуна οι καμπάνες να μ' άμνήσουν τη θεία «γέννηση»;

Παραμονή Χριστουγέννων. Μεγάλη κίνηση στο χιονισμένο χωριό.

Οι καλοί χωρικοί προσπαθούν να τελειώσουν γρήγορα - γρήγορα τις δουλειές τους για να έτοιμαστούν για τη μεγάλη νύχτα. Τα παιδιά τρέχουν χαρούμενα ν' αγοράσουν μικρά παιχνίδια για να στολίσουν το χριστουγεννιάτικο δέντρο. Τη νύχτα αυτή, σ' όλα τα σπίτια θ' ανάψουν τ' άσπρα κεριά πάνω στο δέντρο και οι άσημένιες και χρυσές χάρτινες κορδέλλες που το στολίζουν, θα πάρουν τα πιο λαμπρά χρώματα.

Παραμονή Χριστουγέννων. Ένα παιδάκι γυρνά τις αγελάδες απ' τη βοσκή. Είναι καμιά δεκαριά ήμερα ζώα, που σε κοιτούν με τα μεγάλα τους αγαθά μάτια. Το παιδάκι διάκειται να φτάση γρήγορα στο σπίτι που το περιμένουν οι δικόι του, και καθώς κάνει τις αγελάδες να τρέχουν, άκους τα μεγάλα κουδούνια που κρέμονται στο λαιμό τους, να χτυπούν άδιάκοπα.

— Καλή μέρα, καλό παιδί. Γιατί είσαι τόσο βιαστικό;

— Σταματά τις αγελάδες του και με χαίρετά μ' ευγένεια.

— Πρέπει να γυρίσω, κύριε, γρήγορα στο σπίτι, που με περιμένουν τα μικρά μου άδέλφια να τους στολίσω το δέντρο.

Είναι ξαναμμένο από το τρέξιμο κι' από την παγωνιά, και καθώς μου μιλά, τρίβει τα χέρια του για να ζεσταθούν.

— Αντίο, μικρέ μου.

Φεύγει πάλι μαζί με τις αγελάδες του, τρέχοντας πάνω στο χιόνι.

Παραμονή Χριστουγέννων. Έρχεται ή νύχτα και φέρνει πίσω της το σκοτάδι. Το άστρο των μάγων — τί κρίμα! — δε θά φανή. Είναι σκεπασμένο μαζί με τα άλλα, από τα βαριά σύννεφα.

Σημαίνουν χαρμόсуна οι καμπάνες.

Πέρνουμε το μονοπάτι που θα μ' άς φέρη στην κορυφή του λόφου, εκεί που λάμπει κατάφωτη ή μικρή εκκλησιά με το ψηλό γκρίζο κωδωνοστάσιο. Μαζί μας ανεβαίνουν οι χωρικοί ντυμένοι τα γιορτινά τους. Κρατούν όλοι στα χέρια τους άσπρα κεριά.

Στο δρόμο μ' άς καλωσορίζουν τα δέντρα, που έχουν τα κλαδιά τους φορτωμένα από χιόνι και γέρνουν βαριά. Τα

παιδιά που έρχονται πίσω, ψέλνουν άργα με τη γλυκειά τους φωνή τη γέννηση του Χριστού.

Με πόση νοσταλγία σε θυμάμαι, θεία νύχτα, μαγική! Μά μήπως και τώρα δε θα περιμένω με την ίδια χαρά την ώρα, που όλες οι καμπάνες θα σημάνουν το χαρμόсуно μύνημα κι' ο "Άγγελος της αγάπης" θα κατέβη στη γή;

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΚΑΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

ΘΗΡΙΟΤΡΟΦΕΙΟΝ ΤΟΤΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Δ'.

Έκει στην έξοχή, — ήταν ένα όμορφο χωριό, όπου περνούσαν το καλοκαίρι τους κι' άλλες οικογένειες από την πόλη, — ο Τοτός βρόθηκε μέσα σε ζώα πολλά. Δεν ήταν βέβαια θοιά: ήταν ήμερα ζώα, άγαθά, κατοικίδια, καματάκια, είδηρικά: Σκύλοι, γάτες, κόττες, πάπιες, γίδες, άλογα, γαϊδούρια, βώδια και πάει λέοντας. Κι' όμως του Τοτού του ήρθε ή παράξενη ιδέα να τα εξημερώση.

— Θα γίνω κι' εγώ θηριοδασαστής! είπε με το νου του. Θα κάμω σιγά - σιγά ένα θηριοτροφείο!

Και χωρίς ακόμα να το πη σε κανένα, άρχισε να καταγίνεται με τα ζώα εκείνα, και πρώτα - πρώτα με τις γάτες και με τους σκύλους.

Στο χτήμα εκείνο, λίγο πιο έξω απ' το χωριό, ήταν δυο σπίτια. Ένα μεγάλο, όπου καθόταν ο Τοτός με τους γονείς του, κι' ένα μικρό, όπου καθόταν ο κολήγας με την οικογένειά του. Οι χωριάτες αυτοί είχαν δυο σκύλους και δυο γάτες. Μά στα περίχωρα ήταν κι' άλλα τέτοια ζώα. Ο Τοτός τα φώναζε, τα μάζευε, τα φίλευε, τα περιποιόταν. Και σε λίγο κατάφερε, όταν έβγαινε έξω σταλώνι, να τρέχουν και να τον τσιγυρίζουν ένα σωρό γάτες κι' ένα σωρό σκύλοι.

Απ' αυτά τα ζώα διάλεξε τρία - τέσσερα, που του φάνηκαν πιο κατάλληλα. Και δοκίμασε να τα μάθη να κάνουν μερικά παιχνίδια, όπως έκαναν τα λιοντάκια κι' οι τίγρηδες στο θηριοτροφείο.

Με τον Άράπη, το σκύλο, και με τη Ζουζού, τη σκυλίτσα, κάτι κατάφερε. Με τις γάτες όμως τα βρήκε μπερδεμένα. Ούτε ή Σερεπετή, ούτε ή Ψιψίνα δεν ένοιούσαν να πηδήσουν με πρόσταγμα ή να περάσουν μέσα από το στεφάνι. Όταν μάλιστα ο Τοτός δοκίμασε να βάλη τη Σερεπετή καθάλα στον Άράπη, σκύλος και γάτα άγρίσαν, θύμωσαν, κυνηγήθηκαν, τσακώθηκαν με γαυγητά και νιαουρίσματα φοβερά! Έτσι ο μικρός θηριοδασαστής, αντί να έξη μ ε ο ω σ η άγρια ζώα, έξ α γ ο ρ ί ω ν ε τα ήμερα!

(Άκολουθεί)

Η ΚΥΡΑ - ΜΑΡΘΑ

ΑΘΗΝΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΑΓΡΑΜΜΑΤΟΣΥΝΗ

Αγαπητοί μου,

ΑΚΟΜΑ μιλούν εδώ, — και παν-
του υποθέτω, — για τις εισα-
γωγικές εξετάσεις που έγιναν
φέτος στο Πανεπιστήμιο. Φαί-
νεται πως οι υποψήφιοι «ακαδημαϊκοί
πολίται» τάκαναν θάλασσα στα γραπτά:
"Εγραψαν όλες τις άνοησίες μ' όλες τις
ανορθογραφίες του κόσμου. Έφριξαν οι
εξεταστές τους, έφριξαν κι' όσοι είδαν,
στις έφημερίδες, δείγματα της φοβερής
αυτής «αγραμματοσύνης». Κι' είπαν:
Πού πάμε; Τα παιδιά μας λοιπόν δεν
μαθαίνουν πιά γράμματα; Βγαίνουν από
το Γυμνάσιο ξύλα-κούτσουρα; Και θέ-
λουν να μπουν στο Πανεπιστήμιο, γρά-
φοντας:

... το ταῦτα με το φι
Και το σταυρός με ζήτη,
Τὸ δὲ νᾶσαιμενίζομαι
Μ' ἓνα ζευγάρι ζήτη

ὅπως έλεγε ὁ παλιὸς σατυρικός; Ποιὸς
φταίνει τώρα; Τα παιδιά που δεν δια-
δάζουν; Οἱ δασκάλοι που δεν τὰ μαθαί-
νουν, ἀγράμματοι ἴσως κι' αὐτοὶ ἄλλο
τόσο; Τα καινούργια εκπαιδευτικὰ προ-
γράμματα; Τα καινούργια βιβλία; Ἡ
καινούργια γλώσσα; Τί;

Πολλοί, φυσικά, τάρριξαν ὅλα στὴ
γλώσσα, στὴν κακομοιρα τὴ Δημοτική.
Αὐφούτου, είπαν, μπήκε στὰ σχολεῖα αὐ-
τὴ ἡ παλιόγλωσσα, τὰ παιδιά δὲ μαθαί-
νουν ἑλληνικά. Οὔτε ὀρθογραφία, οὔτε
σύνταξη, οὔτε τίποτα! Κι' ἀπάνω σ' αὐ-
τὸ τὸ μωτίδιο, οἱ ἐφημερίδες ἔγραψαν ἕ-
να σωρὸ, — ἢ νὰ πῶ καλύτερα, ἔπωφε-
λήθηκαν νὰ γράφουν στὶς ἐφημερίδες ἐ-
κείνοι που μισοῦν καὶ πολεμοῦν τὴ Δη-
μοτική. Ἀλλὰ δὲν γίνεται πὺς κακό-
πιστο ἀπὸ τὸ τελευταῖο τους αὐτὸ ἐπι-
χείρημα! Γιατὶ λίγα χρόνια ἔχει πὺς
μπήκε ἡ Δημοτική, στὶς πρώτες τάξεις
μόνο τοῦ Δημοτικοῦ. Οἱ ἀπόφοιτοι τοῦ
Γυμνασίου, που ἔδωσαν φέτος εισα-
γωγικὲς στὸ Πανεπιστήμιο, δὲν τὴν ἔ-
φτασαν. Ὅταν, ἐδῶ καὶ δέκα ἢ δώδε-
κα χρόνια, πηγαῖναν στὸ Δημοτικὸ, μά-
θαιναν κι' αὐτοὶ ἀμέσως, ἀπευθείας τὴν
ἀρχαία, μετὰ τὴν περίφημη Ἰα καὶ Ὡά. Τὴν
ἐξακολούθησαν καὶ στὸ Ἑλληνικὸ καὶ
στὸ Γυμνάσιο, ἀπὸ τὸν Αἰσώπο καὶ τὸ
Λουκιανὸν, ὡς τὸν Ὀμηρὸ καὶ τὸ Σοφο-
κλῆ. Κι' ἂν, ἀργότερα, στὰ «Νεολλη-
νικά» τους τοῦ Γυμνασίου ὑπῆρχε καὶ
κανένα πεζογράφημα στὴ Δημοτική, ἀ-
ποτελοῦσε ἐξαιρεση, πὺς συχνὰ μάλι-
στα ὁ καθηγητὴς, ἐνθέρμος καθαρευου-
σιανός, τὴν ὑπερπηδοῦσε. Τί ἔχει λοι-
πὸν νὰ κἀνῃ ἡ Δημοτική, ἂν δὲν ἔμαθαν
ὀρθογραφία αὐτὰ τὰ παιδιά, που ἀρχι-
σαν καὶ τελείωσαν μετὰ τὴν ἀρχαία;

Ἀλλὰ ἔστω. Ἀς παραδεχθῶμε πως
μερικὰ πρόσφτασαν τὴν καινοτομία, διά-

βασαν κι' ἐν Ἀναγνωσματάρει τῆς Δη-
μοτικῆς. Μήπως κι' ἡ Δημοτική δὲν
ἔχει ὀρθογραφία; Μήπως δὲν κρατεῖ
τὴν ἱστορικὴ ὀρθογραφία σ' ὅλες τὶς
λέξεις που ἔχουν ρίζα ἀρχαία; Τὸ παι-
δί, π. χ., εἶδε στὸ Ἀναγνωσματάρει του
τὶς λέξεις ἀπαιτῶ, ἀνδρωπος, ψυ-
χή, τρώγω, νομίζω. Ἀν στὰ γραπτά
του, στὸ Πανεπιστήμιο, τὶς ἔγραφε
ἀπειτῶ, ἀνδρουπος, ψυχή, τρώγω,
νομίζω, τί φταίνει, σὰς παρακαλῶ, τὸ
Ἀναγνωσματάρει κι' ἡ Δημοτική; Φταίει
τὸ παιδί που δὲν πρόσεχε, που δὲν διά-
βαζε, που δὲν ἔγραφε. Ἀν πρόσεχε,
ἂν μάθαινε νὰ γράφῃ αὐτὲς τὶς λέξεις
σωστά, πρῶτο δὲν θάκανε λάθη στὴν
κοινὴ γλῶσσα, — που κι' αὐτὸ βέβαια
δὲν εἶναι μικρὸ πράγμα, — ἔπειτα θάχε
καὶ μιὰ πολὺ καλὴ βάση γιὰ τὴν ὀρθο-
γραφία τῆς ἀρχαίας, που θὰ τὴ μάθαινε
στὸ Ἑλληνικὸ εὐκολότατα. Κι' ὅχι μό-
νο τὴν ὀρθογραφία, ἀλλὰ καὶ τὸ λεξι-
λόγιο, καὶ τὴ σύνταξη κι' ὅλο τὸ μη-
χανισμό τῆς Ἑλληνικῆς, ὅπως τὴ μα-
θαίνουν κι' οἱ ξένοι, που σήμερα στὴν
ἀρχαία εἶναι δασκάλοι μας. Γιατὶ μή-
πως αὐτοί, — οἱ Γερμανοί, οἱ Ἀγγλοι,
οἱ Γάλλοι, — μαθαίνουν τὴν ἀρχαία ἑλ-
ληνική ἀπὸ τὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο;
Ὅχι βέβαια! Τὴ γλῶσσα τους πρῶτο-
μαθαίνουν, τὴ δημοτικὴ τους. Ὅποτε
ἀρχίζουν τὰρχαία ἑλληνικά, καὶ σὲ λί-
γα χρόνια γίνονται ξεφτέρια. Φαντασθῆ-
τε λοιπὸν πόσο πὺς ξεφτέρει, καὶ πόσο
πὺς γρήγορα, πρέπει νὰ γίνεται τὸ Ἑλ-
ληνόπουλο, ὅταν ἀρχίζει μετὰ τὴ γλῶσσα
του, τὴ δημοτικὴ του, — που εἶναι κι'
αὐτὴ ἑλληνική καὶ που τόσα κοινὰ ἔχει
μετὰ τὴν ἀρχαία. Φτάνει μόνο νὰ προ-
σέχη, νὰ εἶναι καλὸς μαθητὴς. Ὅταν
ὅμως δὲν ἔχει ζήλο, ἐπιμέλεια, φιλοτι-
μία, ὅχι μετὰ τὴ Ὡά καὶ μετὰ τὴ Ἰα, ἀλλὰ
καὶ μετὰ τὸν Ὀμηρὸ νάρχιζῃ, θὰ μένῃ
ἀνορθόγραφος κι' ἀγράμματος γιὰ πάν-
τα. Εἶναι ζήτημα τώρα;

Ἀλλὰ ὑπάρχει κι' ἄλλο ἐπιχείρημα,
σπουδαιότερο: Ἀπὸ χρόνια τώρα, ἡ
Διάπλασι γράφεται στὴ Δημοτική. Καὶ
στὴ Δημοτική τῆς γράφουν ὅλα τὰ παι-
διά της. Εἶναι μιὰ ἀπλή κι' ὠραία γλῶσ-
σα, καθόλου μαλλιαρή, που συνήθισαν
καὶ νὰ τὴ διαδάζουν μ' εὐχαρίστηση καὶ
νὰ τὴ γράφουν μ' εὐκολία καὶ ἀκρίβεια.
Πὺς λοιπὸν τὰ Διαπλάσδουλα μαθαί-
νουν, ξέρουν ἐπίσης καλὰ καὶ τὰρχαία;
Πὺς προδιβάζονται πάντα μετὰ ἀρίστα καὶ
μετὰ λίαν καλῶς... τὸ λιγότερο; Πὺς
παίρνουν ὅλα τὰ βραβεῖα στὰ σχολεῖα
τους; Πὺς πετυχαίνουν σ' ὅλους τοὺς
διαγωνισμοὺς ὅπου ἐξετάζονται κι' ἑλ-
ληνικά; Πὺς μπαίνουν πρῶτα-πρῶτα,
μετὰ τὸ σπαθί τους, στὶς διάφορες ἀνώ-
τερες Σχολές καὶ στὸ Πανεπιστήμιο;

Αὐτὸ εἶναι γεγονός που δὲν μπορεί
νὰ τὸ ἀμφισβητήσῃ κανένας. Σ' ὅλα τὰ
σχολεῖα, ἀνώτερα καὶ κατώτερα, σ' ὅ-

λες τὶς τάξεις, οἱ πρῶτοι μαθητὲς, οἱ
πρῶτες μαθήτριες, εἶναι Διαπλάσδου-
λα. Κι' ἀπὸ τοὺς ἀπόφοιτους τοῦ Γυ-
μνασίου, που δίνουν ἐξετάσεις γιὰ τὸ Πα-
νεπιστήμιο, τὰ Διαπλάσδουλα πετυχαί-
νουν ἀνεξαιρέτως. Καὶ φέτος πέτυχα
ὅλα. Ὅστε ἡ «αγραμματοσύνη», που ἔ-
γινε τὸ ζήτημα τῆς ἡμέρας μετὰ τὶς εἰ-
σαγωγικὲς στὸ Πανεπιστήμιο, μόνο μὲ
τὰ Διαπλάσδουλα δὲν ἔχει καμμιὰ σχέ-
ση. Γιατὶ αὐτὰ, ἀγόρια καὶ κορίτσια, εἶ-
ναι παῖδιά που μαθαίνουν γράμματα γερά.

Τ' ἄλλα, ἐκεῖνα που τάκαμαν φέτος
θάλασσα στὰ γραπτά τους, ἐκεῖνα πο-
δὲν ἔχουν οὔτε ὀρθογραφία, οὔτε γνώση,
οὔτε γνώσεις, — γιατί ἔγραψαν κι' ἀνοη-
σίες, — δὲν εἶναι Διαπλάσδουλα. Μπο-
ρεῖ νὰ διαδάζουν «περιοδικάκια», ἐφί-
μερίδες, ὅτι θέλετε, μὰ τὴ Διάπλασι τὴν
ἀγνοοῦν. Ἡ τὴ γνωρίζουν ἀπὸ τόσο μα-
κριά, τόσο ἐπιπόλαια, ὅσο καὶ τὴ Γραμ-
ματικὴ τους. Καὶ νὰ σὰς πῶ τώρα τὴν
ιδέα μου; Εἶναι τέτοια, ἀκριβῶς γιὰ
δὲν εἶναι Διαπλάσδουλα! Ἀς τάκαν
κάποιος, ὅταν ἦταν ἀκόμα στὸ Δημο-
τικὸ, στὸ Ἑλληνικὸ, στὸ Γυμνάσιο ἔστα-
καὶ θὰ βλέπαμε ἂν δὲν θάμπαιναν φέ-
τος στὸ Πανεπιστήμιο θριαμβευτικά, ἐκε-
πὺς τώρα διώχθηκαν μετὰ τὸν θόρυβο.

Καίμμένα παιδιά! τί ἄτυχια που στὰ
θηκαν, νὰ μὴ γνωρίσουν στὸν καιρὸ τοῦ
τῆς Διάπλασι! Καὶ τί τυχερά, τί εὐτυ-
χησμένα παιδιά εἰσθε σεῖς που τὴ γνω-
ρίζετε, τὴν ἀγαπᾶτε καὶ... τὴν ἀ-
κούτε!

Σὰς ἀσ τάξομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΔΙΕΤΕΙΣ ΔΙΑΚΟΠΑ

(Μυθιστόρημα ὑπὸ Τουλίου Βέρν)

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Τὸ πρῶτ, κατὰ τὶς 9, ὁ Μπριάν κι'
ὁ Γόρδων εἶχαν πάει πέρ' ἀπὸ τὸ ποτά-
μι νὰ ἰδοῦν ἂν ἔκανε νὰ χτίσουν ἐν
πρόχωμα στὸ στενὸ, ἀνάμεσα λίμνης καὶ
βάλτου. Κι' ἀλήθεια ὅταν σιωπήριος
νὰς προμαχώνας ἐκεῖ, γιατί ἂν καμ-
φορὰ ἔδλεπαν ἐγκαίρως πὺς πλησιάζει
ὁ Οὐάλστων, οἱ σκοπευτὲς τῆς ἀπὸ-
κίας μποροῦσαν νὰ ὀχυρωθοῦν ἐκεῖ
νὰ τὸν ἀποκρούσουν ἢ καὶ νὰ τὸν σπ-
τώσουν.

Εἶχαν προχωρήσει ὡς τριακόσια β-
ματα ἀπὸ τὴν ὄχθη, ὅταν ὁ Μπριάν πε-
τήσε ἓνα πράγμα που ἔσπασε. Ἔσκυ-
νὰ ἰδῇ τί ἦταν αὐτὸ τὸ πράγμα, — ἴσ-
κανένα κοχύλι ἀφημένο ἐκεῖ ἀπὸ τὴν
παλίσροια, — ἀλλὰ τὴ στιγμή ἐκείνη,
ὁ Γόρδων, ἀπὸ πίσω του, τοῦ φώναξε:

— Στάσου, Μπριάν! στάσου!

— Τί τρέχει; ρώτησε ὁ Μπριάν.

Ὁ Γόρδων εἶχε πλησιάσει, καὶ σ'
κίονοντας ἀπὸ κάτω τὰ κομμάτια ἐκεί-
νου τοῦ πράγματος, τὰδεῖξε στὸ σ'
τροφὸ του λέγοντας:

— Ἰδές!

— Τί, δὲν εἶναι κοχύλι;

— Ὅχι, φίλε μου! εἶναι ἓνα τσιμ-
πουκάκι!

Πραγματικῶς, ὁ Γόρδων κρατοῦσε
μιὰ ναυτικὴ πίπα, που ὁ σωλὴνας τῆς
εἶχε σπάσει.

— Κανένας ἀπὸ μᾶς δὲν καπνίζει!
φώναξε. Ἀρα αὐτὸ θὰ τοῦ ἔπεσε τοῦ
Οὐάλστων.

— Λές; ἔκαμε ὁ Μπριάν. Ἰσως...
ἐκτὸς ἂν ἦταν τοῦ πατριώτη μου, τοῦ
ναυαγοῦ.

— Ἀδύνατο! ἀποκρίθηκε ὁ Γόρδων.
Κοίταξε. Αὐτὸ ἔχει ἀκόμα μέσα καπνὸ,
καὶ καπνὸ φρέσκο!

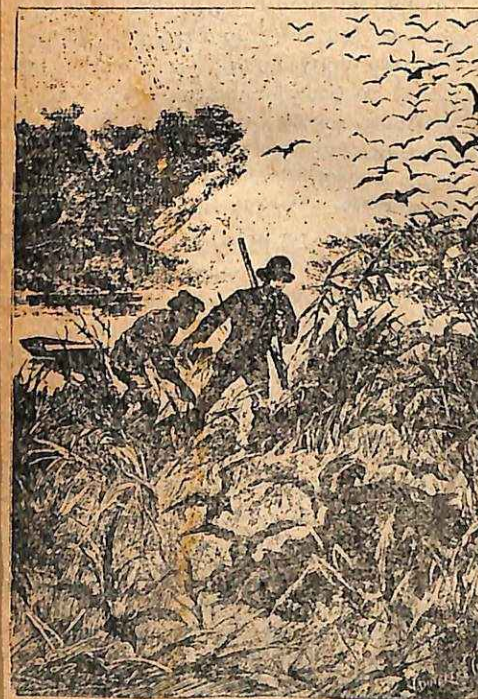
— Ὅστε, — ἦταν ὁλοφάνερο, — λίγες ἡ-
μέρες, ἴσως λίγες ὥρες πρίν, ὁ Οὐάλ-
στων ἢ κάποιος ἀπὸ τοὺς δικούς του
εἶχε προχωρήσει ὡς ἐκεῖ!

Ὁ Μπριάν κι' ὁ Γόρδων γύρισαν τρε-
χάτοι στὴ σπηλιά. Κι' ἡ κυρὰ-Καίτη,
ἂμα εἶδε τὸ εὔρημα, τὸ ἐγνώρισε ἀμέ-
σως: ἦταν τὸ τσιμπουκάκι τοῦ Οὐάλ-
στων.

Ὁ κίνδυνος ἔφτασε πιά στὰ πρόθυρα
τῆς κατοικίας. Καινούρια λοιπὸν συμ-
βούλια, κι' ἄλλες προφυλάξεις, κι' ἄλ-
λα σχέδια ἀμυντικά.

Τὴν ἡμέρα θὰ ὑπῆρχε πάντα σκοπὸς
στὴν κορφή τοῦ ψηλοῦ βράχου, γιὰ νὰ
εἰδοποιεῖ ἂν ἔδλεπε τίποτα ὑποπτό. Τὴ
λύχτα, δυὸ ἀπὸ τοὺς μεγάλους θάγρυ-
νοῦσαν, προσέχοντας σὲ κάθε κρότο,
κάθε θόρυβο που θάκουγόταν ἀπέξω.

Ἀμέσως οἱ δυὸ πόρτες στερεώθηκαν
καλὰ καὶ στὴ σπηλιά κουβαλήθηκαν με-
γάλες πέτρες, ὥστε νὰ φράξουν, σὲ μιὰν
ἀνάγκη, τὶς πόρτες ἀπὸ μέσα καὶ νὰ
τὴν μπορέσῃ νὰ τὶς ἀνοίξῃ ὁ ἐχθρός.

«Παράτησαν τὸ πτώμα τοῦ γουανακού
στὰ πουλιά...» (Σελ. 31, στ. γ')

Τὰ δυὸ παραθυράκια ἔ-
γιναν θυρίδες τῶν δυὸ
μικρῶν κανονίων. Τὸ ἔ-
να θὰ ὑπεράσπιζε τὴν
πρὸς τὸ ποτάμι πλευρὰ
τῆς σπηλιάς, τὸ ἄλλο
τὴν πρὸς τὴ λίμνη. Ἐ-
τοίμασαν ἐπίσης καὶ τὰ
τουφέκια καὶ τὰ περι-
στοφὰ κι' ὅ,τι ἄλλο ὅ-
πλο εἶχαν στὸ φρουριό
τους.

Ἡ κυρὰ Καίτη ἐπιδο-
κίμαζε αὐτὰ τὰ μέτρα.
λυπόταν ὅμως που δὲν
ἦταν μαζί τους κι' ὁ
γενναῖος, ὁ ἔμπειρος
Ἔδων. Αὐτὸς βέβαια θὰ
διοργάνωνε τὴν ἀμυνα
καλύτερα. Ἀλλὰ ποῖος
ἔξερει που θὰ βρισκόταν ὁ
κακόμοιρος! Θὰ τὸν κρα-
τοῦσαν φυλακισμένο, πε-
ριορισμένο, μπορεῖ καὶ
νὰ τὸν εἶχαν σκοτώσει,
νὰ μὴ μαρτυρήσῃ τὸ κα-
κούργημά τους...

Ἦταν 22 τοῦ Νοέμ-
βρη, καλὶδὸς μέρες τώρα
ἡ ἀτμόσφαιρα ἦταν βα-
ρεῖα καὶ πνιγερή. Με-
γάλα, πυκνὰ σύννεφα ἀρ-
γοδιάβαιναν πάνω ἀπ' τὸ νησί καὶ βρον-
τὲς ἀκούγονταν ἀπὸ μακριά. Ἐρχόταν
θύελλα δυνάτη.

Τὸ βράδυ, τὰ παιδιά, ἀφοῦ ἔβαλαν
καὶ τὴ βάρκα στὴν ἀποθήκη, μαζεύτη-
καν στὴ σπηλιά νωρίτερα ἀπὸ τὸ συ-
νηθισμένο.

Ἀπαρῶθηκαν καλὰ, ἔκαμαν τὴν
προσευγὴ τους, εὐχῆθηκαν καλὴν ὥ-
κτα στὶς οἰκογένειές τους, καὶ οἱ μι-
κροὶ πλάγιασαν.

Κατὰ τὶς ἐννιάμισι, χαλοῦσε ὁ κό-
σμος ἀπ' τὶς βροντὲς καὶ τὶς ἀστρα-
πές. Ἡ βροχὴ ὅμως δὲν εἶχε ἀρχί-
σει, οὔτε φυσούσε καθόλου. Οἱ συχνὲς
λάμψεις τῶν ἀστραπῶν, ἀπὸ τὶς δυὸ
θυρίδες, φωτίζαν τὴ σπηλιά, κι' οἱ
μικροὶ κουκουλιωνόνταν ὡς τὸ κεφά-
λι γιὰ νὰ μὴν τὶς βλέπου. Ἀκου-
γαν ὅμως τὶς φοβερὲς βροντὲς κι' ὁ
τρόμος τους ἦταν μεγάλος. Ποῦ νὰ
κοιμηθοῦν!

Ὁ Μπριάν, ὁ Δόνιφαν κι' ὁ Βάξ-
τερ μισάνοιγαν κάθε τόσο τὴν πόρ-
τα καὶ κοίταζαν ἔξω, ἀλλὰ θαμπο-
μένοι ἀπὸ τὶς ἀστραπές, τὴν ξανά-
κλειναν εὐθὺς καὶ γύριζαν στὶς θέ-
σεις τους.

Μόνο κατὰ τὰ μεσάνυχτα ἐπαψαν
οἱ κεραυνοί. Τὰ σύννεφα που εἶχαν
χαμηλώσει σχεδὸν ὡς τὴ γῆ, τὰ σῆ-
κωνε ἓνας ἀέρας δυνατός. Κι' ἀμέ-
σως ἄρχισε βροχὴ ραγδαία.

«Ἐνας ἄνθρωπος, καταμουσκεμένος, δρομαῖος,
εἰσέδρησε στὴ σπηλιὰ».

Οἱ μικροὶ σύχασαν κάπως καί, μέσ'
ἀπ' τὰ σκεπάσματα, τόλμησαν νὰ ξε-
προβάλουν δυὸ τρία κεφαλάκια.

Κι' οἱ μεγάλοι τώρα ἐτοιμαζόνταν νὰ
πλαγιάσουν. Μὰ ἔξαφνα παρατήρησαν
πὺς ὁ Πιστὸς ἦταν ἀνήσυχος.

Σηκωνόταν, ἔτρεχε ὡς τὴν πόρτα καὶ
διακριτῶς ἐγρύλλισε ὑπόκωφα.

— Μὴ μυρίστηκε τίποτα ὁ Πιστὸς;
εἶπε ὁ Δόνιφαν προσπαθώντας νὰ κα-
ταπραύνη τὸ σκύλο.

— Αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ ἐξακριβώσουμε,
εἶπε ὁ Γόρδων.

— Ὅχι, εἶπε ὁ Μπριάν νὰ μὴ βγῇ
κανένας ἔξω. Ἀς μένουμε ἀγρυπνοὶ κι'
ἐτοιμοὶ γι' ἀμυνα. Εἶναι ἀρκετό.

Πῆραν τὰ τουφέκια τους, τὰ πιστό-
λια τους, καὶ πῆγαν στὶς πόρτες νὰ κροα-
σθοῦν. Τίποτα δὲν ἀκούγόταν. Κι' ὅμως
ἡ ἀνησυχία τοῦ σκύλου ἐξακολουθοῦσε.
Τώρα μάλιστα γαύγιζε καὶ δυνατὰ, κι'
ἦταν ἀδύνατο νὰ τὸν κάμουν νὰ σιωπάσῃ.

Ἐξαφνα ἀκούστηκε ἀπέξω μιὰ του-
φεκιά. Θάπεσε ὡς διακόσια βήματα ἀπ'
τὴ σπηλιά.

Ὅλοι στάθηκαν σὲ προσοχή. Πίσω
ἀπ' τὶς πόρτες, ὁ Δόνιφαν, ὁ Βάξτερ, ὁ
Οὐάλκοξ, ἐτοιμοὶ νὰ πυροβολήσουν ὅ-
ποιον θὰ πλησίαζε. Κι' οἱ ἄλλοι ἀρχί-
σαν νὰ τὶς ὀχυρώνουν μετὰ τὶς πέτρες που
εἶχαν κουβαλήσει γι' αὐτὸν τὸν σκοπὸ
στὴ σπηλιά.

(Ἀκολουθεῖ) Μεταφρ. Π. Γ. Φ. καὶ Γρ. Ξ.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

(Έθνικόν Ἀριστέιον Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν)

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΜΕ ΤΡΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΗΤΑΝ τὸ χρόνο ἐκεῖνο πού δημοσίευε ἡ «Διάπλασις», κατὰ δική μου μετάφραση, τὸ κλασικὸ μυθιστόρημα τοῦ Μαλὸ «Χωρὶς Οἰκογένεια». Κόντευε πιά νὰ τελειώσῃ, ὅταν, μιά μέρα, παρουσιάσθηκε στὸ σπίτι μας κάποιος, πού δὲν ἤθελε νὰ πῇ τὸν ὄνομά του, μόνον ζητοῦσε νὰ μεῖ ἰδιῶ.

Εἶπα νὰ τοῦ τὸν φέρουν στὸ γραφεῖο. Κι' ἀντίκρισα ἕνα θανμάσιο νέο, καμμιὰ εικοσιπεντάριά χρονῶν. — Ἰσως καὶ μικρότερο, ἴσως καὶ μεγαλύτερο, δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ καταλάβῃ ἀμέσως ἀφ' ὅπου οἱ νέοι ξυρρίζουν τὰ μυστάκια, — πολὺ ὁμορφο, πολὺ καλοντυμένο, εὐγενικό, γελαστό καὶ συμπαθητικότατο.

— Ποιὸς εἶστε; τὸν ρώτησα. Γιατί δὲν εἴπατε τὸν ὄνομά σας;

Γέλασε καὶ μοῦ ἀποκρίθηκε:

— Εἶμαι ὁ Ρεμῆς!... Ὁ Ρεμῆς τοῦ «Χωρὶς Οἰκογένεια».

Γέλασα κι' ἐγώ:

— Δὲν τὸ πολυπιστεύω... Ὁ ἥρωας τοῦ Μαλὸ ἦταν Ἀγγλὸς... Καὶ σήμερα, στοχάζομαι, θὰ εἶναι ἢ πολὺ γέρος ἢ μακαρίτης. Ἀφίνω τώρα ὅτι μπορεῖ... πιθανόν... δὲν ξέρω... καὶ νὰ μὴν ὑπῆρξε καθόλου!

— Κι' ὅμως ἐγὼ ὑπάρχω! φώναξε ὁ χαριτωμένος ἐπισκέπτης μου. Κι' ἡ ἱστορία τῆς ζωῆς μου εἶναι ἴδια μὲ τοῦ Ρεμῆ!... Ἔ, βέβαια, πολλὲς λεπτομέρειες διαφέρουν. Ἐγὼ π. χ. δὲν ἐργάστηκα ποτέ σὲ ἀνθρωποφυχεῖο. Ἀλλὰ κατὰ τὰλλα... Ἀπόρησα:

— Τί μοῦ λέτε; Ἡ ζωὴ σας μοιάζει μὲ τοῦ Ρεμῆ; Ὅστε σὰς ἔχασαν καὶ σὰς κάποτε οἱ γονεῖς σας;... Καὶ σὰς μεγάλωσε καμμιὰ φτωχὴ οἰκογένεια;... Κι' ὕστερ' ἀπὸ χρόνια πολλὰ, κι' ἀπὸ περιπέτειες μεγάλες, ξαναβρήκατε τὴν οἰκογένειά σας;

Σὲ κάθε μου ἐρώτηση, ὁ νέος ἐγνεφε

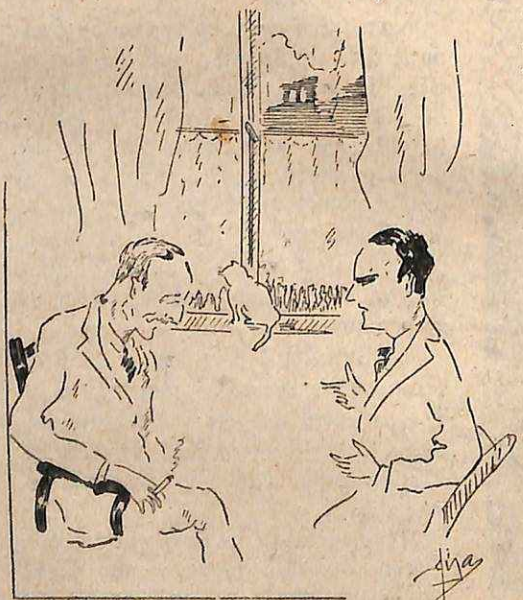
ζωηρὰ νὰ εἶ! Κι' ἅμα τελείωσα, μοῦ εἶπε σοβαρὰ καὶ σταθερὰ:

— Μάλιστα! ὅλ' αὐτὰ μοῦ συνέβησαν. Ἐγὼ πού με βλέπετε... ἤμουν ἕνα φτωχό παιδί, ἕνας πρῶτος βιοπαλαιστής. Ἐφτασα, φαντασθῆτε, νὰ μὴν ὑπῆρθεῖς — ναί, ὑπῆρθεῖς! — στὸ σπίτι τοῦ πατέρα μου, χωρὶς νὰ τὸ ξέρω!

— ὦ, μὴ αὐτὸ εἶναι ἀληθινὰ ἐκκληρητικό! Δὲν κάθισθε, σὰς παρακαλῶ, νὰ μοῦ διηγηθῆτε λίγο τὴ ζωὴ σας;

— Μά... θὰ σὰς κούρασα. Εἶναι μιά ζωὴ τόσο γεμάτη!... Ἦρθα μόνον νὰ σὰς πῶ, πὼς διαβάζοντας τὸ «Χωρὶς Οἰκογένεια», μοῦ ἦρθε ἡ ἰδέα νὰ γράψω κι' ἐγὼ τὸ μυθιστόρημά μου, σὰν τὸν Ρεμῆ... Ἐπειδὴ ὅμως δὲν θάξερα τόσο καλὰ... δὲν εἶμαι κανένας λογοτέχνης...

Σώπασε, ἀλλὰ κατάλαβα πὺ ἤθελε

— Μοῦ φαίνεται πὼς θὰ δώσω δικό, γιὰ νὰ γράψετε ἕνα τεριπνὸ κι' ὀφέλιμο βιβλίο... (Σελ. 42, στ. γ')

νὰ καταλήξῃ. Καὶ τοῦ ἀποκρίθηκα ἑθαυρυντικά:

— Ναί, αὐτὸ εἶναι τὸ καλύτερο. Γράψτε τὴ ζωὴ σας ὅπως ξέρετε, ὅπως μπορεῖτε. Καὶ φέρτε μοῦ τὸ χειρόγραφο. Θὰ τὸ διαβάσω καὶ θὰ σὰς πῶ τί μπορεῖ νὰ γίνῃ.

— Ὁραῖα! φώναξε ὁ νέος μὲ λάμψαντα στὰ μεγάλα του μάτια.

Κι' ἔγινε πάλι σοβαρός, μὰ πολὺ σοφός, γιὰ νὰ προσθέσῃ:

— Μοῦ φαίνεται πὼς θὰ σὰς δώσω δικό, γιὰ νὰ γράψετε σεῖς ἕνα τεριπνὸ ὀφέλιμο βιβλίο... Δὲν τὸ κάνω ἀπὸ ταιοδοξία, ἀλλὰ μὲ τὸ σκοπὸ νὰ ὠφελίσω τὰ παιδιά. Ἡ ζωὴ μου εἶναι περιγῆ, θὰ τὴ διαβάσουν μὴ εὐχαρίστηση.

— Ἐνῶ εἶχα πλῆθος πατέρα, μιά παρόξενη τύχη ἔκαμε τὸν στερηθῶ γιὰ καιρό... Δούλεψα σκληρὰ γιὰ τὸ ψομί μου. Πέρασα βάρσνα, σνοχώριες, λύπες, δυστυχίες... Εἶχα ὅμ και χαρὲς καί, στὸ τέλος τῆς παιδικῆς ζωῆς, ξημέρωσαν καὶ γιὰ μένα ἡμέρες τυχιμένες. Ἀγωνίστηκα γιὰ νὰ μὴ θῶ, μικρὸς ἐγὼ μέσα στὸ μεγάλο κόσμ, καὶ μπορῶ νὰ πῶ πὼς οἱ ἀγῶνες μου φανώθηκαν. Θὰ τὸ κρίνετε καὶ σεῖς, μα μάθετε τὴ ζωὴ μου λεπτομερῶς.

— Γι' αὐτὸ δὲν ἀμφιβάλω, τοῦ ἔδω εἰλικρινέστατα. Θάσαστε πολὺ παιδι ὅταν εἴσατε φτωχός, ὅπως μεῖ, καὶ τώρα πού εἴστε πλούσιος...

Χαμογέλασε κολακευμένος κι' ἐξελούθησε:

— Ἀλλὰ καὶ γιὰ κάτι ἄλλο θάθελα γράψτῃ ἡ ἱστορία μου: Μικρός, ἡμιποχευμένος νὰ γυρίζω, νὰ ταξιδεύω, ται εἶδα κι' ἐγνώρισα ὅλη σχεδὸν Ἑλλάδα. Ὅστε θὰ τὴν ἴδουν μαζὶ καὶ θὰ τὴ γνωρίσουν τὰ Ἑλληνόπουλα θὰ διαβάσουν...

— Ἐγὼ ὅμως πού ταξίδεψα τόσο λι, πὼς θὰ γράψω γιὰ τόπους πού δὲν εἶ

να καταλήξῃ. Καὶ τοῦ ἀποκρίθηκα ἑθαυρυντικά:

— Ναί, αὐτὸ εἶναι τὸ καλύτερο. Γράψτε τὴ ζωὴ σας ὅπως ξέρετε, ὅπως μπορεῖτε. Καὶ φέρτε μοῦ τὸ χειρόγραφο. Θὰ τὸ διαβάσω καὶ θὰ σὰς πῶ τί μπορεῖ νὰ γίνῃ.

— Ὁραῖα! φώναξε ὁ νέος μὲ λάμψαντα στὰ μεγάλα του μάτια.

Κι' ἔγινε πάλι σοβαρός, μὰ πολὺ σοφός, γιὰ νὰ προσθέσῃ:

— Μοῦ φαίνεται πὼς θὰ δώσω δικό, γιὰ νὰ γράψετε ἕνα τεριπνὸ κι' ὀφέλιμο βιβλίο... (Σελ. 42, στ. γ')

— Ἐννοια σας, θὰ σὰς πῶ ὅλα ἐγώ. Ἐμπιστευθῆτε στὶς σημειώσεις μου καὶ στὶς ἐντυπώσεις μου ἀπὸ κάθε τόπο... Ἔτσι τὰ συμφωνήσαμε. Κι' ὁ λαμπρὸς νέος μ' ἀποχαιρέτησε.

Ἀλλὰ πέρασαν ἑβδομάδες, μῆνες, σχεδὸν ἕνας χρόνος, χωρὶς νὰ τὸν ξαναἰδῶ. Κι' οὔτε τὸν ὄνομά του πού εἶχε ἀφήσει, — ἔχεσα κι' ἐγὼ νὰ τὸν ρωτήσω, — οὔτε τὴ διεύθυνσή του.

— Κοῦμα, ἔλεγα κάθε φορὰ πού τὸν θυμόμουν: θὰ τὸ μετάνοιωσε, ἢ δὲν θὰ τὰ κατάφερε νὰ γράψῃ. Κι' ἦταν τόσο καλὰ ὅλα ἐκεῖνα πού μοῦ εἶπε!... Ἔ, ἄλλο νὰ μιλά κανεὶς κι' ἄλλο νὰ γράφῃ...

Κι' εἶχα ἀπελπισθεῖ πιά πὼς θὰ τὸν ξανάβλεπα, ὅταν, ἄξαφνα πάλι, ὁ ξεχασμένος μοῦ ξανάρθε.

Αὐτὴ τὴ φορὰ μ' ἕνα χοντρὸ χειρόγραφο στὸ χέρι.

— Ὅριστε, μοῦ εἶπε. Ἐγγραφα τὴν ἱστορία μου ὅπως μπόρεσα. Σεῖς, τώρα κάμετέ τὴν ὅ,τι θέλετε!

— Θὰ τὴ διαβάσω καὶ θὰ σὰς πῶ τί θὰ τὴν κάμω... Θὰ λάβετε τὸν κόπο νὰ ξαναπεράσετε μετὰ ὀκτὼ μέρες;

— Ἀδύνατο!

— Γιατί;

— Αἰσῶ φεύγω γιὰ τὴν Εὐρώπη.

Καὶ θὰ μείνω ἐκεῖ χρόνια. Ἀλλὰ... ἐμένα μὴ με λογαριάζετε. Πῆτε πὼς δὲν ὑπάρχω πιά. Ἄλλως τε τί χρειάζομαι; Ὅ,τι εἶχα νὰ πῶ, τὸ λέω σ' αὐτὰ τὰ χαρτιά. Σὰς τὰ παραδίδω, σὰς τὰ ἐμπιστεύομαι καὶ σὰς ἀποχαιρέτω!

Μοῦ ἄφησε τὸ χειρόγραφο κι' ἔφυγε.

Ἀρχισ' ἀμέσως νὰ τὸ διαβάζω καὶ δὲν τάφησα παρ' ἀφ' ὅπου τὸ τελείωσα. Τὸ ἴδιο, εἶμαι βέβαιος, θὰ κάμετε καὶ σεῖς. Γιατί τὸ μυθιστόρημα πού δημοσιεύω σήμερα, («Ἐνα παιδί με τρεῖς Οἰκογένειες», εἶναι τὸ ἴδιο τὸ χειρόγραφο τοῦ ἡρώα του. Πολὺ λίγα πράγματα ἄλλαξα.

ΓΡ. Ξ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

1.

Τὸ Θεατράκι τοῦ Πανάγαρη

Ὅς τὰ ὀκτὼ ἐγγιὰ μου χρόνια, εἶχα τὴν ἰδέα πὼς γεννήθηκα στὸ χωριὸ ὅπου ζοῦσα, — ἕνα μεγάλο, μεσόγειο χωριὸ τοῦ Μοριά, — καὶ πὼς πατέρας μου ἦταν ὁ μάστορ - Παῦλος ὁ Μυλωνάς πού με εἶχε στὸ σπίτι του, μητέρα μου ἡ κυρὰ Παύλενα ἢ γυναῖκα του, κι' ἀδέρφια μου τὰ παιδιά τους, ὁ Ἀντρέικος κι' ἡ Μαρούλα.

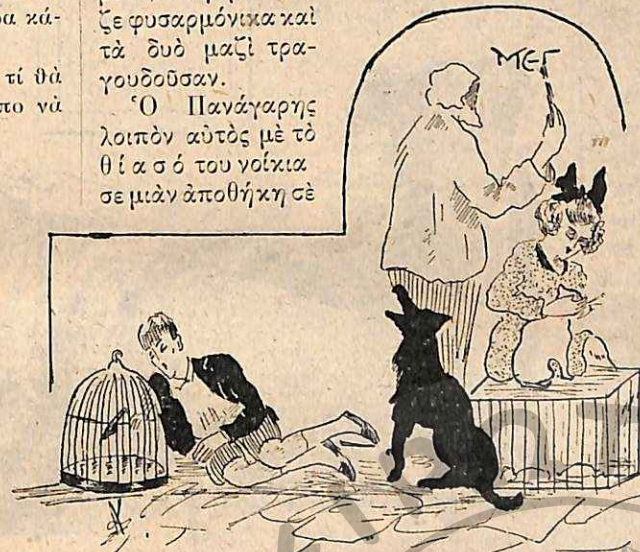
Μὰ ἐκεῖνο τὸν καιρὸ συνέβηκε κάτι, πού μ' ἔκαμε νὰ μάθω τὴν ἀλήθεια: δηλαδή, πὼς ἤμουν ξενάκι σ' ἐκεῖνο τὸν τόπο, γεννημένος ἄλλου, καὶ πὼς ἄλλος ἦταν ὁ πατέρας μου, κι' ἡ μητέρα μου ἄλλη, καὶ τὰ δέξερφια μου, ἂν εἶχα, ἄλλα.

Ποιὸς; ποιὰ; ποῦ; Ἔ, μόνον αὐτὸ δὲν τῷξερε κανένας. Καὶ φυσικά, δὲν τόμαθα τότε οὐτ' ἐγώ. Ἀλλ' ἀκούστε καλότερα πὼς ἔγινε ἡ ἀποκάλυψη.

Τὴν ἀνοιξὴ ἐκεῖνη — καὶ θυμοῦμαι πολὺ καλὰ πὼς ἦταν ἀνοιξὴ, γιατί ἡ ροδακινιά πού εἶχαμε στὴν αὐλή μας εἶχε σκεπαστεῖ ὅλη ἀπὸ ρόδινα ἀνθάκια, — ἦρθε στὸ χωριὸ ἕνας παράξενος ἀνθρωπος. Τὸν ἔλεγαν Πανάγαρη καὶ κοῦδαλοῦσε μαζί του δυὸ παιδιά, — ἕν' ἀγόρι κι' ἕνα κορίτσι, — καὶ κάμποσα ζῶα, ὅλα γυμνασμένα.

Ἦταν πρῶτα - πρῶτα ἕνας μεγάλος μαῦρος σκύλος πού ἔκανε διάφορα παιχνίδια: μιά ἀσπ. γατούλα, πού συντρόφευε σ' αὐτὰ τὰ παιχνίδια τὸ σκύλο: τρία ἄσπρα ποντίκια μέσα σ' ἕνα μεγάλο κλουδί, πού κι αὐτὰ ἔκαναν θαύματα: καὶ μιά καρδερίνα πού ἐβγαζε τίς τύχες. Ὅσο γιὰ τὰ παιδιά, τὸ κοριτσάκι χόρευε, τὸ ἀγόρι ἐπαίξε φυσαρμόνικα καὶ τὰ δυὸ μαζί τραγουδοῦσαν.

Ὁ Πανάγαρης λοιπὸν αὐτὸς μετ' ὁ θίασὸ τοῦ γοῖκια σεμιάν ἀποθήκη σὲ

«Ὁ Πανάγαρης μετ' ὁ θίασὸ του...» Σελ. 43, στ. β')

κεντρικὸ μέρος, κοντὰ στὴν πλατεῖα, τὴ στόλισε ἀπέξω με σημαίες καὶ μ' ἐπιγραφές, ἔφτιασε μέσα μιά μικρὴ ἐξέδρα, τοποθέτησε μπροστὰ τῆς πολλὲς σειρὲς σκαμνιά καὶ πάγκους, κρέμασε στὴν πόρτα ἕνα κόκκινο μπερντέ καὶ κάθε μέρα, τὸ ἀπόγεμα, στὸ πρόχειρο αὐτὸ θεατράκι ἔδινε παράσταση.

Ὁ πατέρας μου, — δηλαδή ἐκεῖνος πού ἤξερα ἴσως τότε γιὰ πατέρα, — ἂν καὶ λεγόταν Μυλωνάς, ἦταν μαραγκός. (Αὐτὸ δὲ μετὰ οἰκογενειακὰ ὀνόματα, εἶναι πολὺ συνειθισμένο. Ἐνας ψωμάς μπορεῖ νὰ λέγεται Κρασάς, ὅπως ἕνας χτίστης Καλιγάς. Καὶ πόσοι μελαχροῖνοι δὲ λέγονται Ξανθοί, ἢ πόσοι πανύψηλοι Κοντοί ἢ Κοντόπουλοι!) Ὁ Πανάγαρης λοιπὸν τὸν φώναζε νὰ τοῦ φτιάξῃ τὴν ἐξέδρα καὶ νὰ τὸν βοηθήσῃ στὸ συγκύρισμα τῆς ἀποθήκης. Ἰστερα, γιὰ νὰ μὴ δώσῃ λεφτά, τοῦ εἶπε:

— Ἔ, δὲν πειράζει, φτωχὸς ἀνθρώπος, καὶ ἐμεῖς, εἶμαι κι' ἐγώ... Στέλνε

μου τὰ παιδιά σου νὰ βλέπουν θέατρο χάρισμα.

Ὁ πατέρας μου λυπήθηκε τὸ φτωχὸ καὶ δέχτηκε. Ἔτσι μπορούσαμε νὰ μπαίνουμε λεύτερα στὸ θεατράκι τοῦ Πανάγαρη. Καὶ κάθε ἀπόγεμα, ἅμα σχολάζαμε, ὁ Ἀντρέικος κι' ἐγὼ παίρναμε καὶ τὴ Μαρούλα καὶ πηγαίναμε στὴν παράσταση, πρῶτοι καὶ καλύτεροι.

Μὰ τὴν ἀλήθεια, δὲν περνοῦσαμε ἀσχημα, ἀφ' ὅπου καὶ μεγάλοι κοντὰ μας, διασκεδάσαν ἐκεῖ — μέσα καὶ γελοῦσαν μετ' ἡν καρδιά τους. Ὁ Μαυρούκος ἦταν πολὺ ἐξυπνὸς σκύλος καὶ μπορούσε νὰ κἀνῃ ὅ,τι τοῦ ἔλεγε ὁ ἀφεντικός του: τούμπες, πήδους, στρατιωτικὰ γυμνάσια, ἀπ' ὅλα. Στεκόταν σ' ὅ,τι ἔλεγε καὶ περπατοῦσε μετὰ τὸν σὺν ἀνθρώπου: ἐπαίξε τὸ τόπι με τοὺς θεατῆς, πού τοῦ τῶρ ριχναν ἀπὸ τὴ θέσση τους κι' ὁ σκύλος τοὺς τὸ ξανάριχνε μετὰ τὴ μύτη του. Καὶ

στὸ τέλος ἔβγαζε καὶ δίσκο, δηλαδή ἕνα καλαθάκι πού τὸ κρατοῦσε στὸ στόμα του καὶ καθένας τοῦ ἐρριχνε ὅ,τι εἶχε: πεντάρες, πορτοκάλια, αὐγά, πατάτες (γιατί ἔχε-χασα νὰ σὰς πῶ πὼς ὁ Πανάγαρης, εἶχε δηλώσει πὼς ὁ Μαυρούκος «δέχεται ἀπ' ὅλα», κι' οἱ ἀνθρωποὶ πιά κοῦδαλοῦσαν στὶς τσέπες τους γιὰ νὰ ρίχνουν στὸ καλαθάκι τοῦ σκύλου.)

Ἡ Δώρα πάλι, ἡ ἀσπρη γατούλα, καθόταν καμαρωτὴ σ' ἕνα καρποτάκι πού τῷσερνε ὁ Μαυρούκος, ξαπλωνόταν στὴ ράχη του ὅπως σ' ἕνα ντιβάνι, κι' ἔκανε πήδους... γατίσιους, ὅχι ἕμως ὅποτε ἤθελε αὐτὴ, ἀλλὰ μετὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ Πανάγαρη.

Ἐκεῖνο πού ἔκανε σ' ὅλους μας ἐντύπωση, ἦταν ἡ ὁμόνοια, ἡ φιλία καὶ, μπορῶ νὰ πῶ, ἡ ἀγάπη πού

εἶχαν μεταξύ τους αὐτὰ τὰ δυὸ ζῶα: γιὰτί ξέραμε πὼς ὁ σκύλος δὲ συγκάνει ποτέ μετὰ τὴ γάτα. Νὰ ὅμως πού κι' ὁ κανόνας αὐτὸς εἶχε μιά ἐξαίρεση: τὴ Δώρα καὶ τὸ Μαυρούκο. Ἀργότερα, στὴ ζωὴ μου, ἐγὼ εἶδα κι' ἄλλες τέτοιες πολλὲς, σκύλους δηλαδή φιλιωμένους με γάτες, καὶ σὲ σπίτια, καὶ σὲ μαγαζιά, ἀκόμη καὶ στὸ δρόμο.

Μόνον γάτα καὶ ποντικὸ δὲν εἶδα ποτέ νὰ συγκάνουν. Οὔτε καν στὸ ζωοθίασο τοῦ Πανάγαρη. Γιατί κι' ἐκεῖ, ὅταν θάφεραν τὸ μεγάλο κλουδί μετ' ὁ ἄσπρα ποντίκια, ἔπρεπε πρῶτα νὰ βγάλουν ἀπὸ τὴ μέση τὴ γάτα. Ἀλλοιῶτα τὰ ποντίκια ὅλχαν τὸ νοῦ τους σ' αὐτὴ καὶ, ἀνήσυχτα, τρομαγμένα, δὲ θὰ μπορούσαν νὰ κἀνουν τὰ παιχνίδια τους. Κι' ἔκαναν κι' αὐτὰ πολλὰ ὠραῖα καὶ περιέργα μέσα στὸ κλουδί ἐκεῖνο πού ἔμοιαζε με κουτάκι: γιατί καθὼς ξέρετε, καὶ τὸ ποντίκι εἶναι πολὺ ἐξυπνὸ ζῶο, καὶ μάλιστα τὸ ἄσπρο πού εἶναι καὶ καθαρό καὶ συμ

παθητικό. Και κανείς δεν το συχαίνεται.

Τὰ τρία άσπρα ποντίκια του Πανά-
γαρη λέγονταν Χιονούλα. Μπαμπακού-
λα και Γαλάτεια, - δηλαδή άσπρη σαν τὸ
γάλα, όπως εξηγούσε χαμογελώντας ὁ
νονός της. Καὶ τὸ περίεργο εἶναι πὺ
άκουγαν τὰ ὀνόματά τους. «Άξαφνα ὁ
Πανάγαρης φώναξε: «Μπαμπακούλα,
φίλησε τὴ Γαλάτεια». Κι' εὐθύς, τὸ με-
γαλύτερο ποντίκι πήγαινε κοντὰ στὸ μι-
κρότερο καὶ τοῦ μύριζε τὴ μουσουδίτσα.
"Επειτα πάλι: «Μπαμπακούλα, ἀνέβη
ἀπάνω.» Καὶ τὸ ἴδιο ποντίκι ἀνέβαινε
τὴ σκαλίτσα τοῦ κλουβιοῦ. Τί θὰ πῇ αὐ-
τό; Πῶς τὸ ποντίκι, πού, ὁ Πανάγαρης
τότεγε Μπαμπακούλα, ἤξερε τ' ὄνομά
του καὶ τ' άκουγε. Κι' ὄχι μόνο τὸ δι-
κό του, παρὰ καὶ τ' ὄνομα τῶν ἄλλων.
Τὸ ἴδιο κι' ἡ Χιονούλα.

Μόνο ἡ μικρούλα Γαλάτεια δὲ μᾶς ἔ-
δειξε ποτὲ πῶς εἶχε κι' αὐτὴν τὴ γνῶ-
ση. Ἦταν ὅμως ἑξυπνη σ' ἄλλα, κι' ἄ-
κόμη ἦταν ἡ πιὸ χαριτωμένη ἀπ' τὴς
ἀδερφές της.

2.

Ὁ Φάνης, ἡ Νίνα καὶ... ἡ Πυθία

Ἐπειτα ἐρχόταν ἡ σειρά τῶν παι-
διῶν. Τὸ ἀγοράκι, ὁ Φάνης, ἦταν ἀπά-
νω-κάτω στὴν ἡλικία μου. Μὰ φαινόταν
πολὺ μικρότερος, γιατί ἦταν μικροκαμ-
μένος, ζαρωμένος, ἀδύνατος καὶ σὰν ἀρ-
ρωστήρας. Ὅλο ἔβηγε ὁ καϊμένος. Καὶ
τὸ προσωπáκι του, ἂν καὶ τόσο γλυκό,
ἦταν πάντα κατάχλωμο...

Καθὼς εἶπα, ὁ Φάνης ἔπαιζε φουσαρ-
μόνικα καὶ τραγουδοῦσε.

(Ακολουθεῖ)

Τ' ΑΣΤΕΡΙ ΤΩΝ ΜΑΓΩΝ

Τ' άστέρι - τὸν ὀδηγητὴ
ποῦχε ὁ Θεὸς σταλμένα -
Ἀπὸ μπoστά τους χάσανε
οἱ Μάγοι μιὰ βραδιά
Ἰσως γιατί στὸν οὐρανὸ
ἦταν ἑσπερία,
Ἰσως γιατί τὰ σύννεφα
κυλούσαν ἕνα-ἕνα...

Στὴ Δύση φάξαν μάταια:
άστρο ἐκεῖ κανένα
Μάταια στὴν Ἀνατολή,
στὸ Νότο, στὸ Βορρὶό.
Κ' οἱ τρεῖς οἱ Μάγοι νοιούσανε
μιὰ τύφη στὴν καρδιά
Σὰν πῆγαν νὰ πλαγιάσουνε
μὲ μάτια βουλωμένα.

Ὁ Μαῦρος ὁμῶς βασιλιάς,
πὺ ταπεινὸς αὐτός,
Ἀφροῦ κι' οἱ ἄλλοι δυὸ Λευκοὶ
τὸν ἐπεριφρονοῦσαν,
Σκέφτηνε πῶς τὰ ζῶα τους
διψοῦσαν καὶ λεινοῦσαν.

Κι' ἐνῶ λοιπὸν τὰ πότιζε,
πᾶ' στὸ νερὸ ἀνυψός,
Σ' ἕνα κοιμᾶτι τοῦθ' αὐτοῦ
ποῦ ἐκεῖ καθρεφτιζόταν,
Εἶδε τ' άστέρι τὸ χρυσὸ
ποῦ τοῦ φανεροῦνταν...

(Κατὰ τὸν Edmund Spenser)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΙΔΙΡΟΓΛΟΥΣ

ΩΣ ΠΟΥ ΝΑ ΒΡῆ ΤΗ ΜΗΤΕΡΑ ΤΗΣ

(Μοθιστόρημα ἀπὸ CH. DE RICHTER)

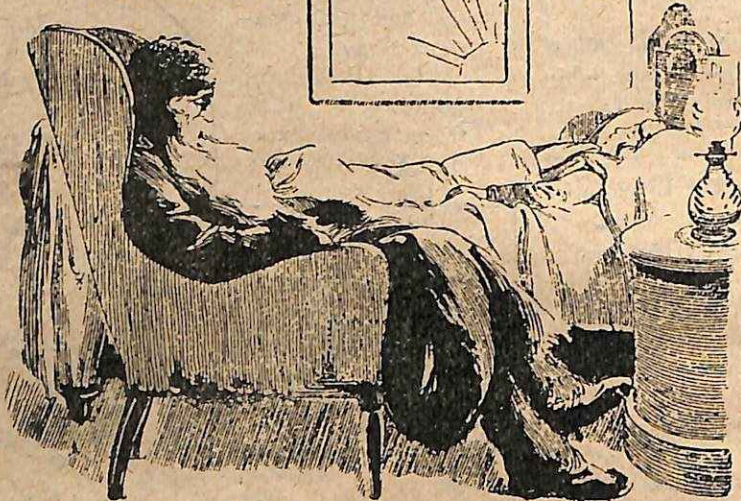
Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο -

Κοίταξε τὴ βαλσαμωμένη γάτα, δυὸ
βαλσαμωμένους γλάρους κι' ἕναν σκίου-
ρο, λείψανα ἐνὸς ἐργαστηρίου Φυσικῆς
Ἱστορίας, καὶ εἶπε μέσα της ὅτι ὅλ' αὐτὰ
ἦταν ἐχθροὶ τοῦ μάγου, πού τοὺς εἶχε
μεταμορφώσει σὲ ζῶα καὶ τοὺς εἶχε κατα-
δικάσει νὰ μὴ μποροῦν νὰ κουνηθοῦν.

Ἀλίμονο! ὁ μάγος δὲν τὴν ἀγαποῦ-
σε, θὰ τὴ μεταμόρφωνε κι' αὐτὴ, θὰ
τὴν ἔκανε ἴσως ἕνα πουλί, ἕνα τρυγόνι,
σὰν αὐτὸ πού ἦταν σ' ἐκεῖνο τὸ κλουβί
τὸ κρεμασμένο στὸ ταβάνι.

Τότε ὅμως, Θεέ μου, πῶς θὰ τὴ γνῶ-
ριζε ἡ μαμμά της σὲ λίγο πού θὰ γύριζε;

Θέλησε νὰ σηκωθῇ ἀ-
πάνω, νὰ φωνάξει, ἀλλὰ
ἡ φωνὴ ξεψύχθηκε στὰ
χεῖλη της καὶ τὸ σῶμα-
τάκι της δὲν κουνιόταν.

«Ξαπλώθηκε σὲ μιὰ πολυθρόνα, γιὰ νὰ περάσῃ τὴ νύχτα του».

Τὸ δωμάτιο τῆς φάνηκε μεγαλύτερο,
φωτεινότερο, καὶ καθὼς κοίταζε τὴ γά-
τα, τὴν εἶδε καθαρὰ πού ἔκλεινε τὸ
μάτι στὸ σκίουρο. Τὴν άκουσε νὰ ρογ-
ρονίζει καὶ τὴν εἶδε νὰ καμπουριάζει
τὴ ράχη της.

— ὦ, ρώτησαν οἱ δύο γλάροι, τί
τρέχει;

Ὁ σκίουρος ὅμως εἶχε πηδῆσει ἀπὸ
τὸ κλαρί του καὶ στριφογύριζε στὴ θέ-
ση του, πολεμώντας νὰ πιάσει τὴν οὐ-
ρά του.

— Ἐνας σύντροφος, ἕνας σύντροφος!
εἶπε ἡ γάτα.

— Ποῦ εἶναι, πού εἶναι; ρώτησαν
οἱ γλάροι.

— Νά τος, νά τος! ἀπάντησε ἡ γά-
τα, κουνώντας τὰ μουστάκια καὶ δει-
χνοντας μὲ τὸ δεξιὸ της πόδι. Ἐκεῖ μέ-
σα στὸ κλουβί, αὐτὸ τὸ τρυγονάκι!

Καὶ τὸ παιδί εἶδε τότε, ὅτι ἀληθινὰ
δὲ βρισκόταν πιὰ στὴ γωνίτσα του, ἀνὰ
μέσα στὰ πακέτα, ἀλλὰ ἦταν κλεισμένο,

χωρὶς νὰ ξέρεῖ πῶς, μέσα στὸ κλουβί.

Τότε ἔβγαλε τὴς φωνές:

— Ὅχι, δὲν εἶν' ἀλήθεια! Ἐγὼ δὲν
εἶμαι τρυγόνι! Εἶμαι κοριτσάκι καὶ πε-
ριμένω τὴ μαμμά μου! Φύγετε ἀπὸ δω-
γιατὶ ἀλίμονό σας!

Κι' ἔκαμε ν' ἀνοίξῃ τὴν πόρτα τοῦ
κλουβιοῦ, ἀλλὰ τότε εἶδε ὅτι δὲν εἶχε
πιὰ χέρια, ἀλλὰ φτερούγες σκεπασμέ-
νες μὲ ἄσπρα πούπουλα. Ἐτρεξε στὸ
κουπάκι μὲ τὸ νερὸ γιὰ νὰ καθρεφτι-
στεῖ, κι' εἶδε ἕνα κεφαλάκι τρυγονιοῦ
μὲ μιὰ μυτίτσα καὶ δυὸ δλοστρόγγυλα
ματάκια.

— Ἀχ, Θεέ μου! στέναξε.

Ἡ γάτα εἶχε ἀγριέψει, εἶχε ἀναστρ-
κωθεῖ, καὶ τίνιζε τὴν οὐρά της πέρα-
δῶθε, κι' ἔβγαζε σπίνθες ἀπὸ τὰ μά-
τια της

— Τὴν άκουσες ἐκεῖ; μα-

φοβέρισε τὸ παλιόπουλο.

Ἀ, τώρα θὰ τὴ μάθουμε

τρόπους. Ἐμπρός!

Σπάστε τὸ κλουβί!

— Ναι, ναι! εἶ-
παν οἱ γλάροι, τῶ-
ρα θὰ τῆς μαθῇ-

σουμε τὰ φτερά καὶ
θὰ τὴ σκοτώσουμε.

— Ὅχι, μὴν τὴν

πειράξετε, εἶπε ὁ

σκίουρος, πού ἄλ-
λοτε εἶχε φιλίες

στὰ δάση μὲ τὰ τρυ-
γονία. Ἰσως δὲν κα-

τάλαβε τί ἔλεγε.

— Δὲν ἀκούω τί

ποτα! εἶπε ἡ γά-
τα. Ὡς τὴν πιάσω

θὰ τὴν ξεσκίσω καὶ

θὰ τὴ φάω. Κι' εἶ-

ναι, ἔχετε, νόστι-
μη. Ἐμπρός, γλάρ-

οι, σπάστε τὸ κλουβί!

Κι' ὄρμησαν τότε ὅλα τὰ ζῶα πᾶν-
στὸ κλουβί καὶ τὸ χτυποῦσαν ἀπὸ δῶ-

κι' ἀπὸ κεῖ γιὰ νὰ τὸ σπάσουν καὶ νὰ

τὸ κομματιάσουν.

— Χάθηκαν, συλλογίσθηκε ἡ μικρή

κι' ἔβγαλε μιὰ δυνατὴ φωνή: Μαμμά

Μαμμά!...

Μιὰ πελώρια σιλουέττα πρόβαλε ἔξ-

φνικά πίσω ἀπὸ τὸ γραφεῖο.

Ἦταν ὁ μάγος.

Κι' ἀληθινὰ, σὰ νᾶγινε αὐτὸ μὲ μα-

γεία, ὅλα τὰ πράγματα ξαναπήραν πάλ-

τις θέσεις τους. Ἡ γάτα πᾶνω στὴν ἑτα-

ζέρα της, οἱ δυὸ γλάροι πλάϊ στὸ σκί-

ουρο, πού ἐξακολουθοῦσε ἀσάλευτος νὰ

κρατεῖ στὰ δυὸ μπροστινὰ πόδια τοῦ

ἕνα καρύδι.

Θέλησε νὰ παρακαλέσει τὸ μάγο κα-

νὰ τοῦ πεῖ: «Ἀλήθεια, κύριε, εἶμαι

πουλί καὶ δὲ θὰ μὲ δώσετε πίσω στὴ

μαμμά μου;»

Ἰστέρα ὅλα ἀπομακρύνθηκαν, θάμ-

νωσαν, σκοτείνιασαν, σὰ νᾶχε περάσει

ὁ γέρος πού ἀποκοιμᾶται τὰ παιδιὰ.

Ἐνα ρολοὶ χτύπησε στὴ σιγαλιὰ τῆς

νύχτας. Δέκα ἡ ὥρα!

— Ὅπου νᾶναι, ἔφτασε! συλλογίσθηκε

ὁ Σολομών καὶ πρόσεξε μήπως ἀκουγό-

ταν ἔξω περπατησιὰ.

Ἀλλὰ τίποτα! Ἐξῶ ἦταν βαθεῖα γα-

λήνη καὶ ἡσυχία. Μ' αὐτὴ τὴν ὁμίχλη

ὅμως, ἦταν πολὺ πιθανὸ νὰ εἶχε χάσει

τὸ δρόμο της ἡ ἀγνωστὴ γυναίκα καὶ ν'

ἀργήσει. Γιατὸ ὁ γέρος τοκογλύφος ἀ-

γρυπνοῦσε πάντα, περιμένοντας μ' ὑπο-

μονή.

Σηκώθηκε, ἄνοιξε τὴν πόρτα κι' ἔ-

καμε μερικὰ βήματα στὸ δρόμο.

Κανείς! Πλησίασε μάλιστα καὶ τὸν

πόλισμαν, πού ἦταν σκοπὸς καὶ τὸν ρώ-

τησε.

Ὅχι, καμμιά γυναίκα δὲν εἶχε περά-

σει ἀπὸ κεῖ. Ἀλλὰ μ' αὐτὸν τὸν παλιό-

καιρο, συχνὰ χάνουν τὸ δρόμο τους οἱ

ἄνθρωποι κι' ἀργοῦν.

Καληνύχτηςε τὸ σκοπὸ καὶ γύρισε

στὸ μαγαζί του.

Τί νὰ βάλει λοιπὸν μὲ τὸ νοῦ του;

Ἄν δὲν εἶχε στὰ χέρια του τὸ παιδί,

θᾶλεγε: Σίγουρα μ' ἔκλεψαν! Ἀλλὰ

μιὰ μητέρα ἀκούστηκε ποτὲ ν' ἀφίσει

τὸ παιδί της, γιὰ νὰ μὴν πληρώσει τὸ

χρέος της;

Ἀράδιασε μὲ τὸ νοῦ του ὅλα τὰ ἐν-

δεχόμενα: ἕνα ἀτύχημα λόγου χάρι, ἡ

μια ἀπρόοπτη καθυστέρηση, ἡ χάσιμο

τοῦ δρόμου μέσα στὴν ὁμίχλη. Ἀναπη-

δοῦσε κάθε φορὰ πού άκουγε περπατη-

σιές στὸ δρόμο, ἀλλὰ κανείς διαβάτης

δὲ στάθηκε στὸ μαγαζί του.

Ἐντεκα ἡ ὥρα!

Αὐτὴ τὴ φορὰ, ὁ Σολομών ἀνησύ-

χησε γιὰ καλὰ: Ἀ, γιατί ἀφίσε νὰ τοῦ

φύγουν ἔτσι αὐτὲς οἱ τέσσερες λίρες

στερλίνες; Ἀς τοῦ τις ἔφερνε ὀπίσω,

ἄς τις ξανάπαιρνε μονάχα στὰ χέρια του,

κι' ἔβαζε ὄρκο στὸν Ἀδράμ, στὸν Ἰ-

σαάκ καὶ στὸν Ἰακώβ, ὅτι δὲ θὰ ξανά-

κανε πιὰ παρόμοια ἀφροσύνη.

Μὰ εἶχε ἀκουστῇ ποτὲ τέτοιο πράγ-

μα! Νὰ δανείζει κανείς χρήματα μ' ἑ-

νέχυρο ἕνα παιδί; Νὰ λοιπὸν τώρα, πού

κάθεται καὶ κλαίει τὰ λεφτά του!

Ἐντεκα καὶ μισή.

Ἰσως ἔχασε τὸ δρόμο, συλλογίσθηκε

ὁ Ἐβραῖος, καὶ μιὰ πού ξέρεῖ πῶς τὸ

παιδί της εἶναι ἀσφαλισμένο, περιμένει

νάρθει αὐριο.

Μὲ τὴν ἰδέα αὐτὴ ἡσύχασε λιγάκι.

Ἀλλὰ θὰ καθόταν ἀκόμα νὰ περιμένει;

Ἡ κίτρινη φλόγα τοῦ λύχνου εἶχε λι-

γοστέψει σιγά-σιγά καὶ δὲν ἔμενε τώρα

παρὰ μόνο τὸ καμμένο φυτίλι πού

κάπνιζε. Κανονικά, μ' ἕνα φυτίλι περ-

νοῦσε τρεῖς βραδιές. Ἀπόψε ὅμως, μ'

αὐτὴ τὴν καταραμένη ἀγρυπνία, κᾶηκε

ὅλο γιὰ μιὰ βραδιά.

Σηκώθηκε ξαφνικά, πήρε τὸ λύχνο

καὶ διευθύνθηκε πρὸς τὴν πόρτα. Κα-
θὼς περνοῦσε κοντὰ στὸ παιδί, χαμή-
λωσε τὸ φῶς καὶ τὸ κοίταξε.

Εἶχε ἀκουμπήσει τὸ κεφαλάκι της σ'
ἕνα δέμα ρούχων καὶ κοιμόταν σὰν ἀγ-
γελοῦδι. Ὁ σκούφος της εἶχε γλυστρή-
σει καὶ οἱ χρυσὲς μπούκλες της στόλι-
ζαν τὸ κεφάλι της σὰν μ' ἕνα φωτιστέ-
φανο. Τὸ στόμα της ἦταν μισανοιγμένο

καὶ στὰ χεῖλη της πλανιόταν ἕνα χαμό-
γελο. Ἀλλὰ τὰ μάγουλά της ἦταν βρεγ-
μένα ἀκόμη ἀπὸ τὰ δάκρυα, πού εἶχε
χύσει λίγο πρὶν κοιμηθεῖ, καθὼς εἶχε

συλλογιστεῖ τὴ μητέρα της.
(Ἀκολουθεῖ) ΜΙΝ ΔΕΥΣΕ ΝΟΠΟΥΛΟΣ

Σηκώθηκε, ἄνοιξε τὴν πόρτα κι' ἔ-
καμε μερικὰ βήματα στὸ δρόμο.

Κανείς! Πλησίασε μάλιστα καὶ τὸν
πόλισμαν, πού ἦταν σκοπὸς καὶ τὸν ρώ-
τησε.

Ὅχι, καμμιά γυναίκα δὲν εἶχε περά-
σει ἀπὸ κεῖ. Ἀλλὰ μ' αὐτὸν τὸν παλιό-
καιρο, συχνὰ χάνουν τὸ δρόμο τους οἱ
ἄνθρωποι κι' ἀργοῦν.

Καληνύχτηςε τὸ σκοπὸ καὶ γύρισε
στὸ μαγαζί του.

Τί νὰ βάλει λοιπὸν μὲ τὸ νοῦ του;

Ἄν δὲν εἶχε στὰ χέρια του τὸ παιδί,
θᾶλεγε: Σίγουρα μ' ἔκλεψαν! Ἀλλὰ
μιὰ μητέρα ἀκούστηκε ποτὲ ν' ἀφίσει

τὸ παιδί της, γιὰ νὰ μὴν πληρώσει τὸ

χρέος της;

Ἀράδιασε μὲ τὸ νοῦ του ὅλα τὰ ἐν-
δεχόμενα: ἕνα ἀτύχημα λόγου χάρι, ἡ

μια ἀπρόοπτη καθυστέρηση, ἡ χάσιμο
τοῦ δρόμου μέσα στὴν ὁμίχλη. Ἀναπη-

δοῦσε κάθε φορὰ πού άκουγε περπατη-
σιές στὸ δρόμο, ἀλλὰ κανείς διαβάτης

δὲ στάθηκε στὸ μαγαζί του.

Ἐντεκα ἡ ὥρα!

Αὐτὴ τὴ φορὰ, ὁ Σολομών ἀνησύ-
χησε γιὰ καλὰ: Ἀ, γιατί ἀφίσε νὰ τοῦ

φύγουν ἔτσι αὐτὲς οἱ τέσσερες λίρες
στερλίνες; Ἀς τοῦ τις ἔφερνε ὀπίσω,

ἄς τις ξανάπαιρνε μονάχα στὰ χέρια του,

κι' ἔβαζε ὄρκο στὸν Ἀδράμ, στὸν Ἰ-

σαάκ καὶ στὸν Ἰακώβ, ὅτι δὲ θὰ ξανά-

κανε πιὰ παρόμοια ἀφροσύνη.

Μὰ εἶχε ἀκουστῇ ποτὲ τέτοιο πράγ-

μα! Νὰ δανείζει κανείς χρήματα μ' ἑ-

ΤΟ ΩΡΑΙΟΤΕΡΟΝ ΚΑΙ ΧΡΗΣΙΜΟΤΕΡΟΝ ΔΩΡΟΝ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

Εἶναι ὁ τελευταῖος λαμπρός, πλούσιος, θαυμάσιος

ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ" ΤΟΥ 1928

Με τις 428 σελίδες του. — Με τις 308 εἰκόνες του. — Με τὸ συγκινητικὸ μυθιστόρημα «Στὴ Σκιά τοῦ Πύργου». — Με τὸ περικτεινόμενον τοῦ Ἰουλίου Βέρον «Διετεῖς Διακοπαί». — Με τὸ ἀριστουργηματικὸ «Θαυμαστὸ Ταξίδι» τῆς Λάγκερλερ. — Με τὸ ξεκαρδιστικὸ «Ἡ Ρήνα καὶ ἡ Μαρίνα». — Με εἰκοσιδύο «Χίλια-Μύρια» τοῦ Ἀνανία. — Με δύο «Κυριακές». — Με 38 «Ἀθηναϊκὲς Ἐπιστολές». — Καὶ με ἀμέτρητα ἄλλα διηγήματα, παραμύθια, ποιήματα κτλ. κτλ.

ΤΙΜΑΤΑΙ

Ἀρσενος δρ. 80. — (καὶ ταχυδρ. 85 διὰ τὸ Ἑσωτ. καὶ 103 διὰ τὸ Ἐξωτ.)
Ραμμένος δρ. 85. — (καὶ ταχυδρ. 100 διὰ τὸ Ἑσωτ. καὶ 108 διὰ τὸ Ἐξωτ.)

δράσης πρὸς πολὺ φέτος ἀπὸ πέ-
συ· καὶ κάθε χρόνο περισσότερον·
Κυρὰ Κυραλίαν (τὸ γράμμα σου
αὐτὸ εἶναι τὸ πρὸς χαριτωμένο ἀπ'—
δρα μου ἔγραψες ὡς τώρα· καὶ λυ-
ποῖμαι πρὸς δὲν ἔχω τόπο νὰ τὸ δη-
μοσιεύσω ὁλόκληρον· γὰρ ἂν τὸ συ-
νέψιχα, θὰ ἔχανε·) **Υἱὸν τῆς Φαι-
δίας** (πρὸς καὶ αὐτὸς δὲν χάρισε
λιγότερον ἀπὸ τὰ παιδιὰ τῆς· Ἐλ-
βετίας, ὅταν ἔλαβες τὸ πρῶτον δι-
δασκαλίδον) **Δουλὴν Δωδεκάνη-
σον** (μὲ αὐτὸ εἶναι τὸ ἐπιδικημά
μου· κάθε χρόνο καὶ καλύπτει)
Πεταχτὸ Ναυτικόν (πολὺ ἐνδια-
φέρον τὸ γραμματικὸν σου· ναι, ἔλ-
πίσω τώρα νὰ κἀνω τρεῖς· «Κο-
ρινθίους» τὸ χρόνον τακτικῶς) **Ἐ-
λῆαν** (ἀπὸ τὰ πρὸς ἐνθουσιώδη καὶ
ὀρεῖα γράμματα πρὸς ἔλαβες γὰρ τὸ
διδασκαλίδον καὶ τὸ δικό σου)
Μηνῶν Δημάκην (ὦ, καὶ τὸ δικό
σου! ἔστειλα 13 τετράδια καὶ
εὐχαριστῶ πολὺ) **Σμύρνα** (σὴν
ἐρώτησίν σου ἐχὼ· χάριξ καὶ πολὺ γὰρ
τὸν **Κιέριον**) **Κελεῖδιον** (εὐχαριστῶ πολὺ· δὲν περὶ αὐτοῦ, ἔσ-
τω τὴν ἀγέλην σου) **Ἀσπασίαν**
Δημητροπούλου (ἔστειλα νὰ πᾶ-
ρῃ καὶ ψευδώνυμον, νὰ μὴ γρά-
φῃς συχνά) **Ἐλευθέριον Ρου-
σάκη** (ἔλαβε, εὐχαριστῶ, ἔστει-
λε) **Πύρρον** (χαίρει πολὺ· τὰ σέ-
δω μοι σὴν μνημῖα, τὴν πλὴν μου
φίλη) **Γενναίαν Σπάρτην** (δύο-
λοπο σὴν διαθέσιν σου δρ. 51, 20)
Οὐρανίαν Κουκουλά, Καλαμιάν,
**Ὁρρανούαν, Αμαρυλλίδα, Φοι-
τητήν, Ἀλκην, Ἀντισμένην**
**Ἀμυγδαλίαν, Ἀθανάσιον Διά-
κον, Κόρην τῶν Ἀθηνῶν, Ἀ-
κάνθιον Ρόδο** κτλ. κτλ.
Ἀνθεμίδα, Κ. Μυλωνόπου-
λον, Χαρουγγὴν τῆς Λέσβου, Κα-
ραμπαμπάν (ἔστειλε).

Εἰς ὅσας ἐπιστολάς ἔλαβες
μετὰ τὴν 19 Δεκεμβρίου θάπνυ-
τῶς στὸ ἐρχόμενο.

ΟΙ ΑΛΛΑΞΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ
συνδρομητὰ παρακαλοῦνται νὰ
δηλοῦν ἀμέσως τὴν νέαν των
διεύθυνσιν εἰς τὸ γραφεῖον μας,
ἀποστέλλοντες καὶ δραχμ. 5 διὰ
τὴν ἐκτύπωσιν τῆς νέας ταχυίας.
Ἄλλως δὲν εὐθυνόμεθα διὰ τὴν
ἀπώλειαν τῶν φυλλαδίων των.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ 242ου Δ' αγωνισμοῦ. Τοῦ
φυλλαδίου τούτου αἱ λύσεις εἶναι δεκταὶ
μέχρι τῆς 22 Φεβρουαρίου.

52. Δεξιόγραφος

Αὐτοκράτορα Ρωμαίων
Με λουλουδία στεφανώσω
Καὶ πατρίδα ἐνός Ἀγίου
Ποῦ ἀγαποῦμε φανερώσω.

Ταρζάν

53. Μεταγραμματισμός

Στὴν ἐκκλησίαν τὸ βλέπεις
Μὰ καὶ στὸ σπίτι σου·
Τὸ πρῶτον μετατρέπεις;
Βάλ' το στὴ μύτη σου.

Ὅσους εὖς Ἀνδρούτσους

54. Δεξιόθρηνα

Τὸ ἐπίθετό μου
Πέντε ἔχει ψηφία·
Μὰ ὅπως τὰναγνώσῃς,
Ἀπ' τὰ δεξιά,
Ἀπ' τὰριστερά,
Δὲν τοῦ φεύγει ἡ γνώσις
Ὅστε ἡ σοφία.

Πάνθηα Ἀβραδάτου

55. Αἵνιγμα

Τοῦ σπιτιοῦ συστατικόν,
Ποῦ ναι καὶ ἀρσενικόν,
Ἄν τὸ ἀνορθογραφῇς,
Καὶ οὐδέτερον τὸ... χτίσις·
Πόλη ὁλόκληρη μὲ αὐτὸ
Θὰ μπόρῃς νὰ ὑπερασπίσῃς.

Κουκουναρεδρεμμένος

56. Δικτυωτὸν

***** Μουσικ. ὄργανον

***** Ὅρος περιφώνιον.

***** Κράτος ἀσιατικόν.

***** Ρῆμα κοινόν.

Καὶ καθέως τὰ ἴδια.

Ναρκισσος

57. Φύρδην-Μιγδὴν

Ἀρχαίου γνωμοτοῦ, γνωστο-
τάτου, τὰ στοιχεῖα ἐχωρίσθη-
σαν ἀνὰ τρία, πρὸς ἐπιγραφὴν.
Ἀλλὰ τυχαίως αἱ τριάδες αὗται
ἀνακατεῦθσαν. Καὶ τώρα ζη-
τεῖται ἡ τακτοποίησις των πρὸς
ἀνασχηματισμὸν τοῦ γνωμοτοῦ:
ΝΕΟ-ΣΑΝ-ΣΗΗ-ΡΑΣ-ΠΙΟΝ-
ΗΣΗ-ΥΘΑ-ΛΕΣ-ΕΞΕ-ΙΣΕ
Εὐτυχία Κυβερνήτου

58 62. Μαγικὴ Συλλαβὴ

Διὰ τῆς κραυγῆς ἐνός πτηνοῦ
ν' ἀντικατασταθῇ ἀπὸ ἑν γράμ-
μα των κάτωθι λέξεων, ὥστε νὰ
σχηματισθοῦν ἀνευ ἀναγραφῆς.

τισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:
ὄνος, ἔτος, αὐτός, ὦνιον, ὄννος
Ἀττική Ἀδύνη

63. Ἀκροστιχὴς μετ' Ἑλλη-
ποσυμφώνων

Τ' ἀρχικὰ των κάτωθι ζητου-
μένων λέξεων ἀποτελοῦν Ἑλλη-
ποσύμφωνον ἀρχαῖον γνωμοτικόν
τοῦ τύπου

*** - ***

τοῦ ὁποῦν ζητεῖται ἡ ἀνάγωσις:
1. Ζῶον φορητὸν 2. Ἑλλη-
νική λουτρόπολις 3. Πόλις τῆς
Ἡπείρου 4. Ὀφίς.

Ἀετὸς τοῦ Πόντου

64. Γρίφος

λε λε λε λε ΓΓΓΓ ΓΓΓ
λε λε λε λε λε ἦρ ΓΓ ΓΓ
λε λε λε λε λε ὄν Γ Γ
λε λε λε λε ΓΓΓΓ ΓΓΓ

Γεώργιος Κ. Δρακόπουλος

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

65-67. Cinéma-Rébus

1. — Εἶς, τηγανισμένος, ποῖος.
2. — Ἐργον, ὄδω, κρίσις.
3. — Πικρὰ, ἐκεῖ, ποῖος.
(Καὶ τὰ τρία ὀνόματα γεωγρα-
φικά.)

Κυκλαδία

ΑΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλ. 40

609. Πυραμὶς (πυρὰ, μῦς). —
610. Λαζωνία - Λαζωνία - Ἰσπα-
νία. — 611. Τυρὸς - Τυρὸς. — 612.
Ὀγγαρία - ἄγγονα.
613.

Κ
ΠΑΝ
ΕΒΡΟΣ
ΜΑΡΟΚΟΝ
ΜΕΤΑΛΛΑΙΟΝ
ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΝ
ΑΡΧΙΑΝΗΣΤΑΡΧΟΣ

614. Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, Βα-
σιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. (Ἡ ἀνά-
γνωσις κατὰ στήλας ἐν δεξιῶν.
ἐκ των κάτω καὶ των ἄνω ἐναλ-
λάξ.) — 615 - 616. 1. Φάρος, Πά-
ρος, Πάρος, φανός, 2.
Ὅρος, ὄρος, νόσος, νῆπος.
617. ΜΕΓΑΣ (Μέδουσα, Ἐνυώ,
Γύγης, Ἀλκίτις, Σειρήν.) — 618.
Ἡ πατὴρ παπὰς, ἡ ζευγὰς ζευ-
γὰς ζευγὰς. — 619. Ἡ τυραννὶς
ἀδικίας μήτηρ ἐστίν. (Ὅτι, ὅταν
εἰς α, δέ- — 620. ΒΟΝ
κη, ἄς, μύ- ΟΙΕ
τη ρέ, φέ. ΝΕΥ

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΚΘ - 43

Τόμοι τῆς «Διαπλάσεως» διαφόρων ἐκ-
καλλιτεχνικῶν χρυσοδεμένοι, ἐ-
λθόνται εἰς τὸ Βιβλιοπωλεῖον τῆς ἐ-
στίας, 1. Δ. Κολλάρου καὶ Στ.
Σταδίου 50.

ΚΘ - 44

Ανταλλάσσω παντὸς εἶδους γραμμα-
τὴν (ὅχι σχισμένα, λερωμένα, ἢ
δόντια λευκά) εἰς οἰανδήποτε ποσότητα
δίδων διάφορα Ἀποικίαν, Ἀσίαν, Νο-
καὶ Κεντρικὴν Ἀμερικὴν, Νέας Ἑβρ.
κτλ. Προτιμῶ Ἑλληνικά πρῶτον ἐκδό-
μεγάλης κεφαλῆς Ἑρμοῦ (ΕΛΛ. ΓΡΑΜ.)
τὰ ὅποια καὶ ἀγοράζω. Χρὶςτ. Νάλτε-
δὸς Βενιζέλου 48, Θεσσαλονίκη.

ΚΘ - 45

Πρωτομπαίνοντας στὸν Διαπλάσεως
χαιρὲτ καὶ ἀνταλλάσσω τετραδία
με δόλους-ε. Δ/σις: Δνὸς Ἰακωβίδου,
Δουρροῦτη, Α. 15, Ἀθῆναι, ἰδίᾳ Βασι-
σαν τοῦ Δάσους.

Βασίλισσα τοῦ Δάσους

ΚΘ - 46

Η Κομέλια καὶ τὸ Λουλούδι ἐπὶ
ἀνταλλάξ Μ. Μυστικῶν με μικροῦ
ἰδιαιτέρως με τὴν ἄλγισαν.

ΚΘ - 47

ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΟΛΥΜΠΙΩΝ ΘΕΩΝ

Ο «Ὀλύμπιοι Θεοὶ» εἰσέρχονται
ἐφ' ὅσον τὴν Διαπλάσεως κίνησιν. Με-
αῖα συνδρομὴ ἐπαύρατος. Ἐγγρά-
μα, Αἰγυπτιακά, ἐγγράφηται!! Ὁ
δρὸς παρὰ τὴν στήν Αἴγυπτον. Δε-
Ξενοδοχεῖον Μεγάλου Ἀλεξάνδρου [ιδί-
α, λυμπίους Θεοῦς] Θεσσαλονίκην. «Βελ-
τικὴ Τρεσκαρεάν», Ἡρὰ δὲν εἶναι ἡ
λα Βαρέλλα οἷτε Ἀθῆναι Ἀποστό-
[Διάπλασις: Βέβαια. Τὴν πάθετε, ἢ
μπεκές!! Καθεστὸ φρόνιμα!!]

ΚΘ - 48

Πούλια, μὰ καὶ ἐγὼ δὲν τὴν ἔχω
ἀνταλλάξ. Δ/σις σου: Ἀθήνη, Ἡ-
λῆνα, πὺς σοὺ φαίνεται ἡ καινούρια
Θα ἐξακολουθήσωμε: Ἐλεσίλλα, Δ.
μου /ΚΗ-714/. Γενναία Σπάρτη

ΚΘ - 49

Χίλια εὐχαριστῶ στοὺς καλοὺς προ-
λους. Κυκαδεσμία νὰ πιστεύω ἐπὶ
πιθῆμα τοῦ εἶναι καὶ ἐπιδομία ὁλο-
Διαπλάσεως καὶ μετὰ τὴν πεποδημένη
τὴν κατέρχεται καὶ στὸ φετινὸν Διη-
φισμα, στηριζόμενος πάντα στὴν ἐδὲν
σας προτὶ ἡσιν.

ΝΑΡΚΙΣΣΟΣ

ΚΘ - 50

Ρασπευτὴν, με ἐνοχλεῖ. Δὲν εἶπα
ὅτι εἶσαι ὁ Ζέπος. Ἀπλῶς ὅτι ἡ Ἀγ-
/ΚΗ-783/ μετὰ τὸ φευδόνυμον μου
πλασθῇ, διότι ἐγὼ εἶπα ὅτι ἐν ἑ-
σέβῃ. Τὰ αὐτὰ καὶ διὰ τὸ εὐπρόσδε-
καί τοὺς ἄλλους ἀποκαλυφθέντας δὲ
παρ' ἐμοῦ.

ΚΟΛΟΚΥΘΟΙ

Σημ. Διαπλ. — Ἡ ὥς ἀνω /ΚΗ/
ἀγγελία ἦτο πλαστή.

ΚΘ - 51

Στὸν Γέρδιον Δεσμὸν
ἔγε πρὸς μὰς ἀνάδιας
τόσον ὀρεῖας ἀγίους!

Τέτοιο κεφάλι, ἀδελφε,
δὲν τὸ κτυπᾷ στοὺς τοίχους;
ΚΟΛΟΚΥΘΟΙ ΠΟΡ-

ΚΘ - 52

Μεταβιβάζω ἀποστέλλεται ὁ Γιαννῆς
πρὸς τὸν Δάκρυ, ἀνταλλάσσωμε
τραδικά: Φλοῦλη. Μειντάν 9, Ἀθῆ-
Μιτσελά, Ἑλληνόπουλος.

ΚΘ - 53

Διαγωνισμὸς ΜΕΛΑΓΧΟΛΙΚΟΥ
— 736. Ἐφάρσαν 41. Βασιλεῖς
ΚΟΡΗ τῶν ΑΘΗΝΩΝ Βασίλισσα
Σ. Σ. Ἰσπανία, Χλωρὴ Βασί-
λίς, Πορφύρεον, Ναυτοπούλα, Σαν-
τρα, δὲν πᾶρτε; Στείτε. Ζιζάνιο, Κ.
Χ. Περικλῆς, Ἀφρισμένο Κύμα, Ν.
δὲς, Περικλῆς, λοιποὶ. Νὰ περιμ-
Δάκρυ

ΚΘ - 54

Εἴμαι πρὸς Διαπλάσεως ἐδὲν
ἐν τῶν καινῶν χρόνῳ, ἐξωρισ-
κένους πρὸς γνωρίω. Ἀλλὰ τετρα-
κένους μὲ δόλους ε. Περιμένω. Δ/σις:
λεῖα Τσαπουλάρη, Πηλῆος 66, Βόλος.
Δὲν Γυναικοποιεῖ, Ναυτοπούλα, Σαν-
τρα, δὲν πᾶρτε; Στείτε. Ζιζάνιο, Κ.
Χ. Περικλῆς, Ἀφρισμένο Κύμα, Ν.
δὲς, Περικλῆς, λοιποὶ. Νὰ περιμ-
Δάκρυ

ΚΘ - 55

Ὅσα Κ. Γιάννη Σ. ἔχετε φευδόν-
Κ. Ἀνταλλάσσω τετραδικά: Σὰς
λα εἶνα γὰρ σὰς καὶ ἀνταλλάσσω τετρα-
μὲ καὶ των 12 ἑνὶ παιδίᾳ στήν
ὁλοῖα Τσαπουλάρη, Πηλῆος 66, Β.
γὰρ τὸ Χαριχλῶ